

Výroční zpráva

o činnosti
a hospodaření
2023

**SLOVANSKÝ
ÚSTAV** Akademie věd
České republiky

Výroční zpráva

o činnosti
a hospodaření
2023

Zpracovali: Lukáš Novosad, Eva Šlaufová, Martina Chromá, Václav Čermák
Fotografie: © Jana Plavec, © Richard Klíčník, © Lukáš Novosad
Fotografie na obálce: výřez z nástropní malby v přednáškovém sále Slovanského ústavu AV ČR.
Grafický design, předtisková příprava: Václav Machurka, Formata v.o.s.

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.
www.slu.cas.cz

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.
IČ: 68378017
Sídlo: Valentinská 91/1, Praha 1

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření 2023
Radou pracoviště projednána 7. června 2024
Dozorčí radou pracoviště schválena 10. června 2024

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

otevíráte Výroční zprávu o činnosti a hospodaření Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., za rok 2023. Pro naše pracoviště byl tento rok hodně dynamický, což se projevilo především počtem uspořádaných mezinárodních vědeckých setkání, intenzivní popularizační činností, ale také úspěšným dokončením několika dlouholetých projektů.

K důležitým momentům pracoviště v roce 2023 patřila návštěva členů Akademické rady Akademie věd České republiky v čele s její předsedkyní prof. RNDr. Evou Zažímalovou, CSc.,

navázání nové spolupráce s některými zahraničními institucemi (například s Ústavem jazyka při Univerzitě v Sarajevu) nebo otevření kanceláře v Brně.

Slovanský ústav tímto krokem navázal na poválečnou tradici, neboť svou pobočku v největším moravském městě měl zásluhou Josefa Macůrka už od roku 1948 až do roku 1963, kdy byl celý ústav zrušen jako „buržoazní“ instituce založená prezidentem T. G. Masarykem. K slavnostnímu otevření naší nové brněnské kanceláře došlo symbolicky 8. listopadu 2023, tedy ve stejný den jako poprvé před sedmdesáti pěti lety. Od tohoto rozšíření si především slibujeme, že nám pomůže rozvinout spolupráci nejen se slavistickými obory Masarykovy univerzity, ale také s dalšími vysokými školami na Moravě, především s Palackého univerzitou v Olomouci a Ostravskou univerzitou.

Ale nejen obnovením brněnské adresy se pracoviště přihlásilo ke svým starším tradicím. Je známo, že o renomé Slovanského ústavu mezi světovými válkami se významně zasloužili také ukrajinští a ruští vědci. Ti ve většině případů uprchli před bolševickou revolucí a v mladém a demokratickém Československu našli dočasné či trvalé útočiště. Dva roky trvající válečný konflikt na Ukrajině napadené Ruskem bohužel připomíná události před sto lety. Ostatně česká společnost to neomylně poznala, a proto i její reakce se podobá té předchozí: snaží se poskytnout azyl mnohým ukrajinským uprchlíkům. Jsem rád, že jsme konkrétně mohli pomoci také my ve Slovanském ústavu a díky programu „Researchers at Risk Fellowship“, vypisovanému Akademií věd ČR, jsme v letech 2022–2023 nabídli stipendia třem ukrajinským badatelkám.

S jejich příchodem se rozvinula novými směry nejen vědecká, ale i popularizační a sociální aktivita Slovanského ústavu. Nové kolegyně totiž začaly na našem pracovišti organizovat pravidelná setkání ukrajinské vědecké komunity působící v různých společenskovědních ústavech AV ČR. Pravidelně tak pořádáme přednášky v ukrajinštině, které jsou volně přístupné všem zájemcům z řad odborné i laické veřejnosti – a zájem o tyto pořady skutečně roste. Kromě toho naše stipendistky v roce 2023 připravily k vydání kolektivní monografii pod názvem *Ukrajinská věda žije!*, jež obsahuje sedm vědeckých studií humanitního zaměření. S vydáním publikace se počítá v roce 2024.

Téma emigrace však bylo přítomno i v dalších projektech a vědeckých výstupech pracoviště. Na prvním místě je třeba zmínit úspěšné dokončení a vydání rozsáhlého slovníku *Osobnosti emigrace z území Ruské říše v meziválečném Československu. Biografický slovník*, jehož ruská verze vyšla o rok dříve. Česká verze slovníku je však obohacena kromě obrazové přílohy také o řadu dalších informací. Tento výsledek dlouholeté práce byl úspěšně prezentován v Knihovně Václava Havla a následně v brněnském Knihkupectví Academia. Kromě toho jeho hlavní autorka Dana Hašková připravila v prostorách Galerie Věda a umění v sídle AV ČR pod názvem „Nová vlast Československo“ úspěšnou výstavu, jež představila význam ruských a ukrajinských techniků, přírodovědců, lékařů, architektů a vynálezců pro rozvoj věd v naší zemi v daném období.

Nebyla to však jediná výstavní instituce, s níž jsme v roce 2023 byli v kontaktu. V rámci regionální spolupráce jsme se stali partnery Galerie výtvarného umění v Ostravě a Polabského muzea v Poděbradech, přičemž oba projekty se rovněž zaměřují na působení ukrajinské a ruské emigrace u nás mezi světovými válkami.

Z dalších výstupů upozorňuji na dokončení a zpřístupnění dvou rozsáhlých elektronických slovníkových databází, jež naši pracovníci připravovali několik let. První je *Lexikální databáze jihokarpatských nářečí z materiálů Ivana Paňkevyče*, která přináší údaje především z východního Slovenska

Ředitel SLÚ Václav Čermák.

a Zakarpatské oblasti Ukrajiny, druhou je *Velký česko-ruský slovník*, obsahující téměř sto dvacet devět tisíc českých slovníkových hesel, což ji řadí k největším překladovým slovníkům, jaké byly pro češtinu zpracovány. Z nově zahájených projektů podtrhuji zpracování hornolužicko-českého slovníku *Mudra 2.0*, jehož první hesla byla zpřístupněna rovněž formou on-line databáze ve spolupráci s Českým národním korpusem při Filozofické fakultě UK.

O tom všem, ale i o mnohém dalším, co se ve Slovanském ústavu AV ČR, v. v. i., dělo v roce 2023, se podrobněji dozvíte na následujících stránkách. Věřím, že to pro vás bude zajímavé čtení.

Mgr. Václav Čermák, Ph.D.

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Ředitel
pracoviště:

ředitel
Mgr. Václav Čermák, Ph.D. Jmenován s účinností od 1. 5. 2022 do 30. 4. 2027 (II. funkční období)

Rada pracoviště zvolena
11. 1. 2022 ve složení:

předsedkyně
doc. PhDr. Helena Ulbrechtová, Ph.D. (Slovanský ústav AV ČR)

místopředsedkyně
PhDr. Ilona Janyšková, CSc. (Ústav pro jazyk český AV ČR)

členové
PhDr. Lukáš Babka (Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna)
PhDr. František Čajka, Ph.D. (Slovanský ústav AV ČR)
PhDr. Karolína Skwarska, Ph.D. (Slovanský ústav AV ČR)
PhDr. Eva Šlaufová (Slovanský ústav AV ČR)
doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc. (Historický ústav / Slovanský ústav AV ČR)

tajemnice
Mgr. Jana Kocková, Ph.D. (Slovanský ústav AV ČR)

Dozorčí rada jmenována
ke dni 1. 5. 2022 ve složení:

předseda
Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D. (Orientální ústav AV ČR)

místopředseda
PhDr. Štefan Pilát, Ph.D. (Slovanský ústav AV ČR)

členové
RNDr. Martin Bilej, DrSc. (Mikrobiologický ústav AV ČR)
doc. Mgr. David Kalhous, Ph.D. (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity)
PhDr. Helena Karlíková, CSc. (Ústav pro jazyk český AV ČR)

tajemnice
Mgr. Dana Pilátová (Slovanský ústav AV ČR)

b) Změny ve složení orgánů

V roce 2023 nedošlo k žádné změně ve složení orgánů ústavu.

c) Informace o činnosti orgánů

Ředitel

Ředitel vykonával úkoly stanovené zákonem č. 341/2005 Sb. o veřejných výzkumných institucích v platném znění a v souladu s ostatními právními předpisy a interními normami pracoviště. V součinnosti s Radou Slovanského ústavu a Dozorčí radou Slovanského ústavu se zaměřoval na zajištění optimálních organizačních a finančních podmínek pro činnost pracoviště.

Ředitel dále:

- sledoval plnění výzkumného programu pracoviště;
- jednal o možnostech spolupráce s dalšími zahraničními vědeckými subjekty;
- koordinoval ediční činnost periodických i neperiodických publikací;
- vykonával běžnou provozně-řídící agendu;
- ve spolupráci s vedoucí THS zajišťoval chod pracoviště a správu a údržbu budovy ve Valentinské 91/1;
- vypsál výběrové řízení na obsazení vědeckého místa v oboru staroslověnský jazyk a písemnictví a výběrové řízení na obsazení pozice vedoucího technicko-hospodářské správy.

Olha Doloh a Hanna Sytar
na zasedání Komise
pro gramatickou stavbu
slovanských jazyků
při Mezinárodním
komitétu slavistů.

Vladislav Knoll přednáší
na festivalu Evropský
den jazyků.

Rada pracoviště

Sešla se na třech zasedáních (31. března, 9. června a 3. listopadu)
a šestkrát hlasovala per rollam.

Rada pracoviště v roce 2023 přijala tato usnesení:

- schválila rozpočet na rok 2023;
- schválila střednědobý výhled rozpočtu na léta 2024 a 2025 v předloženém znění bez připomínek;
- schválila opravený střednědobý výhled rozpočtu ústavu;
- vzala na vědomí auditní zprávu za rok 2022;
- schválila výroční zprávu a účetní uzávěrku za rok 2022 v předloženém znění;
- schválila rozpočet pracoviště na rok 2023 v předloženém znění bez připomínek;
- projednala a schválila návrh na Fellowship Josefa Dobrovského pro dr. sc. Ermu Ramić-Kunić;
- vzala na vědomí informace o průběhu atestací a pohovorů se zaměstnanci;
- vzala na vědomí informaci o chystané změně zákona 341/2005, Sb., o veřejných výzkumných institucích týkající se mj. změny působnosti rad pracovišť;
- průběžně se seznamovala s chodem ústavu, s jeho vydavatelskou i ediční činností a s dalšími organizačně-řídícími procesy.

Rada pracoviště schválila tyto návrhy per rollam:

- návrh na standardní grant GA ČR prof. P. Stankovské;
- návrh na udělení Prémie Otty Wichterleho pro dr. Jiřího Dyndu;
- žádost do Programu podpory perspektivních lidských zdrojů pro dr. Ivana Šimka;
- žádost do Programu podpory perspektivních lidských zdrojů pro dr. Olhu Voznyuk;
- složení atestačních komisí pro plošné atestace ústavu v předloženém znění bez připomínek;
- návrh Fellowshipu Josefa Dobrovského pro Andreje Perdiha.

Dozorčí rada

Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., se v roce 2023 sešla na dvou zasedáních:
15. 5. 2023 (3. zasedání) a 8. 12. 2023 (4. zasedání).

V průběhu roku 2023 Dozorčí rada:

- projednala bez připomínek rozpočet na rok 2023;
- schválila převod výsledku hospodaření za účetní období 2022 ve výši 393 014,05 Kč ve prospěch rezervního fondu;
- projednala střednědobý výhled s připomínkou;
- projednala s jednou připomínkou Výroční zprávu o činnosti a hospodaření za rok 2022;
- projednala bez připomínek Zprávu nezávislého auditora;
- určila auditorem pro rok 2023 Ing. Karla Heteše;

- projednala a schválila Zprávu o činnosti Dozorčí rady Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., za rok 2022;
- projednala a schválila dodatek ke stávající nájemní smlouvě mezi Slovanským ústavem AV ČR, v. v. i., a Max Weber Stiftung – Deutsches Historisches Institut Warschau;
- projednala a schválila dodatek ke stávající nájemní smlouvě mezi Slovanským ústavem AV ČR, v. v. i., Max Weber Stiftung – Deutsches Historisches Institut Warschau a Collegium Carolinum e. V., München;
- schválila návrhy ředitele SLÚ na prodloužení nájemní smlouvy s Filosofickým ústavem AV ČR, v. v. i., a nájemní smlouvy s pracovníci SLÚ Hannou Sytar;
- bez připomínek projednala Zprávu o účasti Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., v České společnosti pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, z. s.;
- vzala na vědomí informace ředitele ústavu o smlouvách uzavřených v roce 2023;
- ohodnotila manažerské působení ředitele ústavu Mgr. Václava Čermáka, Ph.D.;
- vzala na vědomí informace ředitele o vědecké a popularizační činnosti pracovníků ústavu a nových i připravovaných publikacích.

Úvodní panel expozice,
kterou pro galerii AV ČR
připravila Dana Hašková.

II. Informace o změnách zřizovací listiny

V roce 2023 nedošlo na pracovišti k žádným změnám zřizovací listiny.

Pracovníci SLÚ
na společném
výročním setkání.

III. Hodnocení hlavní činnosti

Předmětem vědecké činnosti Slovanského ústavu AV ČR (dále SLÚ) je výzkum v oblasti slavistických disciplín paleoslovenistiky, byzantologie, gramatické a lexikální struktury slovanských jazyků, dějin a teorie slovanských literatur v evropském kontextu, dějin meziválečné ruské emigrace na území ČR a dějin slavistiky. Na výzkumu pracoviště se rovnocenně podílejí tři specializovaná vědecká oddělení. Do vědecké činnosti se významně zapojily tři badatelky z Ukrajiny, které zde působí od roku 2022 v rámci programu „Researchers at Risk Fellowship“. Na počátku roku 2023 byla nově zřízena detašovaná kancelář SLÚ v prostorách Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i.

Vedle knižních publikací a zpřístupňování volně dostupných on-line databází pracoviště vydává rovněž tři mezinárodní vědecké časopisy: *Slavia*, *časopis pro slovanskou filologii*, *Germanoslavica*, *Zeitschrift für germano-slawische Studien* a *Byzantinoslavica*, *Revue internationale des études byzantines*. Všechny jsou zapsány v databázi Scopus a od roku 2023 jsou indexovány ve Web of Science.

Kromě pořádání mezinárodních vědeckých konferencí a workshopů (samostatně, ale i s dalšími subjekty) ústav rozvíjí též odbornou a popularizační přednáškovou činnost, spolupracuje zejména s Českou společností pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, s Jazykovědným sdružením ČR nebo s Knihovnou Václava Havla. Během roku 2023 se podařilo častěji prezentovat výsledky badatelské činnosti pracoviště také ve veřejnoprávních médiích a v různých odborných i popularizačních podcastech včetně zahraničních.

Zaměstnanci ústavu se aktivně zapojili do akcí pořádaných Akademií věd ČR. Pro Veletrh vědy a festival Týden AV ČR připravili řadu odborných přednášek, Den otevřených dveří, výstavu „Nová vlast Československo“ (včetně komentovaných prohlídek) a další akce nejen v Praze, ale díky nově otevřené kanceláři také v Brně.

Oddělení paleoslovenistiky a byzantologie

Oddělení se zabývá výzkumem staroslověňštiny a církevní slovanštiny, staršími fázemi slovanského písemnictví (do 18. století) a kulturně-historickými tématy byzantské říše. Paleoslovenistická sekce se zaměřuje na studium slovanských pramenů velkomoravského původu, raných přemyslovských Čech a Emauzského kláštera v Praze. Dále jsou studována témata pozdějšího rozvoje staroslověnské a církevněslovanské kultury ve střední, jihovýchodní a východní Evropě. Výstupy tohoto výzkumu jsou například

vedoucí
PhDr. Štefan Pilát, Ph.D.
odborní a vědeckí pracovníci
PhDr. František Čajka, Ph.D.
Mgr. Martina Čechová, Ph.D.
Mgr. Václav Čermák, Ph.D.
Mgr. Pavla Gkantzios Drápelová, Ph.D.
Mgr. Jiří Dynda, Ph.D.
Mgr. Martina Chromá, Ph.D.
Mgr. Vladislav Knoll, Ph.D.
doc. Mgr. et Mgr. Markéta Kulhánková, Ph.D.
Florin Leonte, Ph.D.
Mgr. Petra Melichar, PhD
Mgr. Jan Morávek
prof. Mgr. Petra Stankovska, Ph.D.
PhDr. Vladimír Vavřínek, CSc., Dr.h.c. (emeritus)

rozsáhlé staroslověnské slovníky (tištěné i elektronické) a kritická vydání staroslověnských a církevněslovanských textů. V českém prostředí unikátní byzantologická sekce studuje reálie byzantské (výcho-dořímské) říše, a to zejména z hlediska archeologického, historického a filologického s přihlédnutím k byzantsko-slovanským vztahům. Aktuálně sekce analyzuje ženské postavy v byzantské literatuře, byzantskou minulost Krymu a obraz Slovanů v raně byzantských pramenech.

Činnost oddělení v roce 2023
Probíhaly práce na dlouhodobých vědeckých projektech, grantových úkolech a individuálních výzkumných tématech. Projekt staroslověnské digitální lexikografie GORAZD: Digitální portál staroslověňštiny (hlavní řešitel Štefan Pilát) je udržován v provozu a nadále rozvíjen. Obohatila jej započatá spolupráce s Ústavem pro jazyk český AV ČR, v. v. i., jejímž cílem je digitalizace Etymologického slovníku jazyka staroslověnského, který byl zpracován na základě excerptce pro Slovník jazyka staroslověnského a vydáván po sešitech v letech 1989 až 2022: data z tohoto slovníku budou propojena se stávajícími elektronickými slovníky a doplní tak lexikální materiál zpřístupněný v systému „Gorazd“. V případě Slovníku nejstarších staroslověnských památek (hlavní redaktorka Martina Chromá) probíhala

závěrečná kontrola a sjednocování v rozsahu písmen A–S. Byl ukončen vývoj jádra softwaru Lemmatizátor a morfologický analyzátor staroslověňštiny (autor Štefan Pilát), jehož účelem je umožnit automatizaci excerptce staroslověnských textů pro lexikografické zpracování. V roce 2023 se dokončovaly práce na projektu Kritická edice Pentateuchu v chorvatskohlaholských středověkých památkách (hlavní řešitelka Petra Stankovska, grant GA ČR): příprava rukopisu edice byla završena a následovaly předtiskové korektury. Pokročily též práce na monografii zpracovávající nově identifikované latinské paralely českocírkevněslovanského překladu Čtyřiceti homilií na evangelia Řehoře Velikého (František Čajka): byly zpracovány kolace slovanského překladu se zněním obou latinských rukopisů.

Členové oddělení se rovněž podíleli na plnění výzkumného tématu „Evropa, kořeny integrace, utváření lokálních, národních a evropských identit“, které je součástí programu Strategie AV21 „Anatomie evropské společnosti: historie, tradice, kultura, identita“. Začala příprava kolektivní monografie shrnující výzkum představený v roce 2022 na kolokviu „Mnohojazyčnost ve středověké a raně novověké Evropě“. Započat byl dvouletý projekt PPLZ „Slovanské po-hanství a jeho literární obraz ve středověkých písemných pramenech“, jehož výstupem bude anglicky psaná monografie (Jiří Dynda). Monografie Church Slavonic and the Romanian Speaking Lands (Vladislav Knoll), jejímž těžištěm je charakteristika církevní slovanštiny a jejích hlavních památek v kulturně-historických souvislostech rumunských knížectví

v období 14.–17. století, je připravena k tisku, probíhaly korektury anglického textu. S Rumunskou akademií byla zahájena spolupráce na projektu mobility „Dvojazyčná (církevněslovansko-rumunská) mluvnice ze 17. století připisovaná Stajkovi Gramatikovi“: výsledkem bude edice památky. V přípravě pokročila též edice církevněslovanské památky Skopský apoštol – krátky aprakos z roku 1313 (Štefan Pilát): probíhala korektura textu.

V oblasti byzantologického výzkumu byl zahájen tříletý grantový projekt „Cherchez la femme. Female Characters in Late Byzantine Literature“ (hlavní řešitelka Markéta Kulhánková, grant GA ČR), jehož hlavním cílem je vydání monografie mapující postavy žen v pozdně byzantské literatuře. Zahájen byl též dvouletý projekt MŠMT na podporu mobility „Late Byzantine Narratives between Primary and Secondary Orality“ s cílem analyzovat ve spolupráci s rakouskými vědci orální prvky ve vyprávěních o trojské válce v pozdně byzantském období. Pokračovaly práce na projektu „Slavs different from the others: The image of Slavs in the early Byzantine sources (ca 550–700)“ mapující obraz Slovanů v raně byzantských pramenech (Pavla Gkantzios Drápelová): rozpracována byla zejména metodologie interpretace zpráv ve středověkých pramenech. Ve spolupráci s Oxfordskou univerzitou pokračoval také projekt „Cerrahpaşa“, který se věnuje výzkumu byzantské numismatiky.

Pavla Gkantzios Drápelová na fotografii pro rozhovor v časopise AV ČR A / Magazin.

Oddělení slavistické lingvistiky a lexikografie

V rámci tohoto oddělení jsou zkoumány zejména současné slovanské jazyky a nářečí – analyzovány jsou např. z pohledu vývoje slovní zásoby, slovtvorby, syntaxe a jazykového kontaktu. Nejvýznamnějšími lexikografickými výsledky jsou překladové slovníky ruštiny a ukrajinštiny, které jsou částečně zpřístupněny v digitální podobě. Dlouhou tradici má na tomto pracovišti dialektologický výzkum, který se soustřeďuje na jihokarpatská (rusínská) nářečí Slovenska a bývalé Podkarpatské Rusi. Výzkum morfologie a syntaxe se zaměřuje na porovnání tendencí v současných slovanských jazycích.

vedoucí

PhDr. Karolína Skwarska, Ph.D.

odborní a vědeckí pracovníci

PhDr. David Blažek, Ph.D.

Katja Brankačkec, Ph.D.

doc. Olha Doloh, Ph.D.

Dr hab. Mirosław Jankowiak

Mgr. Jana Kocková, Ph.D.

PhDr. Iveta Krejčířová

Mgr. Božana Niševa, Ph.D.

doc. Hanna Sytar, DrSc.

Mgr. Růžena Šišková

PhDr. Eva Šlaufová

Mgr. Michal Vašíček, Ph.D.

Činnost oddělení v roce 2023

Pracovníci pokračovali v řešení dlouhodobých projektů. *Velký česko-ruský slovník* byl kompletně převeden do databáze, existující hesla zredigována a chybějící hesla nově zpracována (Iveta Krejčířová): kompletní slovník o rozsahu téměř 129 000 hesel byl zpřístupněn přes webové stránky SLÚ i ve verzi pro mobilní telefony. *Slovinsko-český slovník* (více než 25 300 hesel) byl odevzdán do nakladatelství Academia (David Blažek). V oddělení probíhá digitalizace dalších tří slovníků: dvousvazkového *Ukrajinsko-českého slovníku*, vydaného v SLÚ knižně v letech 1994 a 1996 (Michal Vašíček, Růžena Šišková, Olha Doloh, Hanna Sytar), dále *Bulharsko-českého slovníku* J. Hory (Božana Niševa v rámci bilaterálního projektu s Bulharskou akademií věd) a nedokončeného lužickosrbsko-českého slovníku J. Mudry (Katja Brankačkec ve spolupráci s Ústavem českého národního korpusu FF UK, Společností přátel Lužice a s podporou nadace Zařožba za serbski lud): zveřejněno bylo ukázkových 1 000 hesel. V rámci výzkumu dynamiky slovanských jazyků pokračovaly práce na *Rusko-českém slovníku neologismů* (Eva Šlaufová) a dále na kontrastivním zpracování česko-bulharské neologie a neografie (Božana Niševa). Přes webové stránky ústavu byla zpřístupněna *Lexikální databáze jihokarpatských nářečí z materiálů Ivana Paňkevycha* (Michal Vašíček, Růžena Šišková), významný zdroj pro další jazykové a etnologické výzkumy. Pokračoval také výzkum dialektů východního Slovenska a západní Ukrajiny (Michal Vašíček) a běloruských dialektů v Pobaltí (Mirosław Jankowiak).

Předsedkyně AV ČR
Eva Zažímalová
na návštěvě Oddělení
slavistické lingvistiky
a lexikografie.

K vydání byla rovněž připravena další kniha o bělorusko-západoslovanských a lotyšsko-západoslovanských jazykových a kulturních souvislostech (redakce Mirosław Jankowiak). Nově uzavřená regionální spolupráce s Polabským muzeem Poděbrady umožnila přístup k archivním materiálům Ukrajinské hospodářské akademie v Poděbradech a výzkum formování ukrajinské vědecké terminologie v centrech ukrajinské emigrace v meziválečném Československu a vývoje jazyka ukrajinské diaspory (Olha Doloh). Do kolektivní monografie byly zredigovány příspěvky ukrajinských vědců působících v ústavech 3. vědní oblasti Akademie věd ČR (Hanna Sytar, Olha Doloh).

Část oddělení se zabývala srovnávacím výzkumem v oblasti syntaxe, sémantiky a slovtvorby slovanských jazyků, zejména sloves pohybu v západoslovanských jazycích (Katja Brankačkec, Karolína Skwarska), neurčitých tvarů slovesných a nominalizace (Jana Kocková) a synsémantik (Hanna Sytar). Ve spolupráci s Ústavem pro jazyk český AV ČR, v. v. i., a Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy byla redakčně připravena a do nakladatelství Academia odevzdána kolektivní monografie zaměřená na slovtvorbu slovanských jazyků a věnovaná Miloši Dokulilovi.

Oddělení dějin slavistiky a slovanských literatur

Zaměstnanci oddělení zkoumají slovanské literatury od poloviny 19. století do současnosti, přičemž těžiště je v ruské, bulharské, slovenské a částečně polské a ukrajinské literatuře. Výzkum se zaměřuje na dosud neprobádaná témata a na komparativní a interkulturní studium jednotlivých literatur nejen ve slovanském prostředí, ale i v širším evropském kontextu. K hlavním úkolům patří výzkum ruského a bulharského undergroundu, ruské literární modely Krymu, traumatická paměť 20. a 21. století v evropských literaturách a tradičně i výzkum ruské a ukrajinské emigrace v Československu mezi dvěma válkami. Rozšiřuje se i výzkum institucionálních dějin slavistiky a fenoménu slovanství a jeho podoby v literárních a historických dokumentech.

vedoucí
doc. PhDr. Helena Ulbrechtová, Ph.D.
odborní a vědecktí pracovníci
PhDr. Marcel Černý, Ph.D.
PhDr. Dana Hašková
PhDr. Julie Jančárková, Ph.D.
Mgr. Jakub Kapičiak, Ph.D.
Mgr. Jakub Mikulecký, Ph.D.
Mgr. Miroslav Olšovský, Ph.D.
Dr. Siegfried Ulbrecht, M.A.
doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc.
Dr. Yanina Yukhymuk, Ph.D.
doc. PhDr. Anna Zelenková, Ph.D.

Činnost oddělení v roce 2023

Bylo rozpracováno zastřešující téma pro část výzkumných úkolů: je jím historická a kulturní paměť v literatuře, případně paměť diskurzivní s ohledem na dějiny oboru. Zároveň pokračovaly rozpracované projekty: v týmovém projektu „Krym jako křižovatka kultur“ programu Strategie AV21 „Anatomie evropské společnosti: historie, tradice, kultura, identita“ postoupily práce na rukopise německojazyčné publikace – byly dokončovány texty badatelů SLÚ a korigovány texty externistů (Helena Ulbrechtová, Siegfried Ulbrecht). V témže programu pokročil projekt „Traumatická a posttraumatická paměť v evropských literaturách“ (vedoucí Helena Ulbrechtová), v jehož rámci byly připraveny studie pro tematické číslo časopisu *Slavia*. Stěžejním výsledkem výzkumu „Ruská věda, literatura a kultura v prostředí meziválečného Československa“ bylo dokončení projektu „Osobnosti emigrace z území Ruské říše v meziválečném Československu“ (vedoucí Dana Hašková), vydání české verze stejnojmenného biografického slovníku a zpřístupnění on-line databáze.

Týmové projekty věnované ruské emigraci pokračovaly přípravou druhého dílu „Vzpomínky emigrantů“ (Dana Hašková, Julie Jančárková), přepisem dosud nezveřejněných textů z archivů a komentáři k nim. Dana Hašková dále připravila výstavu „Nová vlast Československo“ (6. 9. – 12. 11. 2023 v Galerii Věda a umění v budově Kanceláře AV ČR), která informovala o životě a působení ruských a ukrajinských lékařů, techniků a vědců z různých oborů v Československu. Julie

Helena Ulbrechtová
na fotografii pro časopis
AV ČR A / Věda a výzkum.

Jančárková získala podporu projektu „Cesty umění. Východoevropská malba, kresba a grafika 19. – 20. století ze sbírky Galerie výtvarného umění v Ostravě“ v rámci Regionální spolupráce AV ČR s Moravskoslezským krajem: ve spolupráci s ostravskými galeristy bude provedena nová dokumentace sbírky cca sto padesáti uměleckých děl, mj. budou nově určena autorství a bude sledováno, jak se obrazy do sbírky dostaly.

Pokročily práce na autorských projektech s tematikou slovanských literatur 20. a 21. století: Jakub Kapičiak dokončil výzkum „Medialita nonkonformní ruské literatury v sovětském a postsovětském prostoru“ odevzdáním rukopisu monografie *Piši, tedy (ne)jsem: Umělecký projekt Dmitrije Alexandroviče Prigova a moskevský konceptualismus* do nakladatelství Academia. Jakub Mikulecký pokračoval v projektu „Bulharská literatura v době nesvobody“ ukončením české verze rukopisu monografie (počítá se i s vydáním v bulharštině). Miroslav Olšovský připravil k tématu „Literatura

periferie a okraje“ část rukopisu monografie o poetice Osipa Mandelštama a napsal několik komparativních studií z české a ruské literatury. Marcel Černý se při výzkumu dějin slavistiky nadále soustřeďoval na česko-bulharské kulturněhistorické i literární vztahy, pracoval na edičním zpracování korespondence Sávy Chilandarce s Josefem Kalouskem z let 1878–1911 nazvaném „Pozdravy ze Svaté Hory Athonské“ a na literárněhistorické části dějin bulharského národního obrození pro Čechy s literární antologií. Projekt „Digitalizace, analýza a zveřejnění zápisů folklorní prózy z Moravy – sběr studentů FF MÚ v Brně v letech 1929–1933 pod vedením prof. F. Wollmana“ (Anna Zelenková ve spolupráci s Etnologickým ústavem AV ČR, v. v. i., a Ústavem pro jazyk český AV ČR, v. v. i.) postoupil do finální fáze: monografie a okomentovaný nářeční materiál budou v roce 2024 připraveny k vydání. Zahájeny byly přípravné práce na publikaci *Minulost a současnost Slovanského ústavu – ke 100 letům jeho činnosti; 1928–2028* (Radomír Vlček).

Projekty podpořené Akademií věd ČR a jinými poskytovateli

Program Strategie AV21

- *Anatomie evropské společnosti: historie, tradice, kultura, identita* (2022–2026)

PPLZ – mzdová podpora postdoktorandů

- *Medialita nonkonformní ruské literatury v sovětském a postsovětském prostoru* (řešitel Mgr. Jakub Kapičiak, Ph.D., 2021–2023, číslo projektu: L300922151)
- *Slovanské pohanství a jeho literární obraz ve středověkých písemných pramenech* (řešitel Mgr. Jiří Dynda, Ph.D., 2023–2024, číslo projektu: L300922301)

Meziakademické projekty mobility

- Bulharská akademie věd, projekt: *The Use of Modern Technologies in Opening Lexicographical Heritage to the Public – The Theoretical and Methodological Aspects of Preparing the Source Materials for a Bulgarian-Czech Dictionary Database* (řešitelka Mgr. Božana Niševa, Ph.D., 2023–2025, číslo projektu: BAS-23-04)
- Rumunská akademie věd, projekt: *The Bilingual (Church Slavonic-Romanian) Grammar of the 17th Century Attributed to Staico Grammaticus* (řešitel Mgr. Vladislav Knoll, Ph.D., 2023–2025, číslo projektu: RA-23-01)

Mobilitní projekt MŠMT

- Rakouská akademie věd, projekt: *Late Byzantine Narratives between Primary and Secondary Orality* (řešitelka doc. Mgr. et Mgr. Markéta Kulhánková, Ph.D., 2023–2024, číslo projektu: 8J23AT024)

Grantová agentura ČR

- *Kritická edice Pentateuchu v chorvatskoholandských středověkých památkách* (řešitelka prof. Mgr. Petra Stankovska, Ph.D., 2021–2023, číslo projektu: 21-13600S)
- *Cherchez la femme. Female Characters in Late Byzantine Literature* (řešitelka doc. Mgr. et Mgr. Markéta Kulhánková, Ph.D., 2023–2025, číslo projektu: 23-06509S)

Návštěva předsedkyně
AV ČR Evy Zažímalové
ve Slovanském ústavu
26. dubna 2023.

■ Publikace

I. knižní publikace

HAŠKOVÁ, Dana – KOPŘIVOVÁ, Anastazie – BĚLOŠEVSKÁ, Ljubov – JANČÁRKOVÁ, Julie – GAGEN, Sergej:

Osobnosti emigrace z území Ruské říše v meziválečném Československu. Biografický slovník.

Praha: Academia a Slovanský ústav AV ČR, v. v. i., 2023. 750 s. ISBN 978-80-200-3437-3; ISBN 978-80-86420-87-5.

Biografický slovník představuje jak životopisné údaje, tak vědeckou a kulturní činnost emigrantů z území bývalého Ruského impéria, kteří po roce 1917 přišli do Československa. Zdůrazněny jsou především osobnosti, které ve svých oborech zaujaly v meziválečném Československu významné postavení, podílely se na rozvoji československé vědy, kultury, umění a řady dalších oborů a odvětví, případně dosáhly úspěchů ve svém novém domově i ve světě.

Veřejná představení knihy

- Knihovna Václava Havla, Praha, 26. října 2023.
<<https://www.vaclavhavel.cz/cs/index/kalendar/2305/fenomen-emigrace-z-ruske-rise-jeji-historie-a-paralely-k-soucasnosti>>;
- Literární kavárna Academia, Brno, 6. listopadu 2023.

Ohlasy v tisku

- CHÁB, Š.: Nejsme zemí bezcitných buranů, jen jsme zemí, kde se bezcitní burani chopili moci, pane Jašine. Knižní čtvrtek. *Krajskelisty.cz*, 29. června 2023
- ŠVAGROVÁ, M.: Utíkali před bolševiky. *Lidové noviny*, 11. srpna 2023;
- NOVOSAD, L.: Kdo dává, dvakrát dostává. *Týdeník Echo*, 36. 7. září 2023;
- NOVOSAD, L.: Kniha roku 2023. *Lidové noviny, příloha Orientace*, 9. prosince 2023.

Mediální výstupy

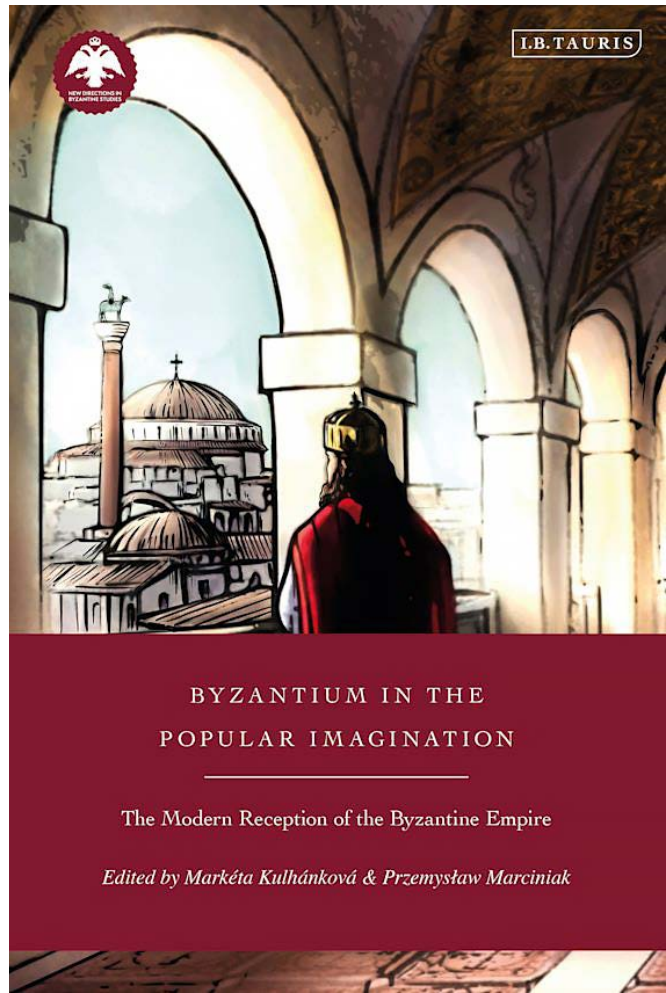
- „Fenomén emigrace z Ruské říše: její historie a paralely k současnosti“, Knihovna Václava Havla, 26. října 2023.
<<https://www.youtube.com/watch?v=Kd-sVE7pEsU>>
- „Víkendová příloha“, Český rozhlas Vltava, 23. září 2023, Osobnosti emigrace z Ruské říše v meziválečném Československu.
<<https://vltava.rozhlas.cz/osobnosti-emigrace-z-uzemi-ruske-rise-v-mezivalecnem-ceskoslovensku-9076088>>.

KULHÁNKOVÁ, Markéta – MARCINIAK, Przemysław et al. (edd.):
Byzantium in the Popular Imagination. The Modern Reception of the Byzantine Empire.
London: I. B. Tauris. Bloomsbury Publishing, 2023. 296 s. New Directions in Byzantine
Studies. ISBN 978-0-7556-0728-0; ISBN 978-0-7556-0729-7; ISBN 978-0-7556-0730-3.

Publikace zkoumá rozmanité dějiny recepce Byzantské říše v celé řadě kulturních produkcí. Je rozdělena do čtyř oddílů (na počátky „byzantomanie“ ve Francii, moderní média, literaturu a politiku) a přináší případové studie, které ukazují, jak rozličně lze dnes vnímat a zažívat odkaz říše. Jednotliví autoři

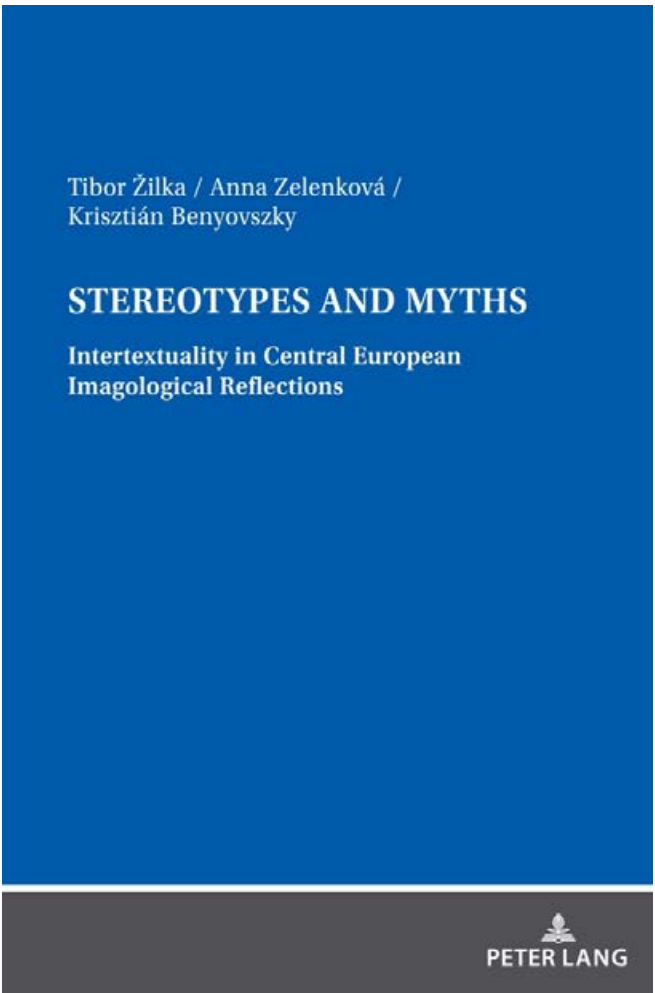
kolektivní monografie se věnují televizi, videohram i současnému politickému diskurzu a zohledňují také širokou škálu národních a geografických perspektiv včetně ruské, turecké, polské, řecké a maďarské.

ŽILKA, Tibor – ZELENKOVÁ, Anna – BENYOVSKY, Krisztián:
Stereotypes and Myths. Intertextuality in Central European Imagological Reflections.
Berlin: Peter Lang, 2022 (fakticky 2023). 166 s. ISBN 978-3-631-87448-6.

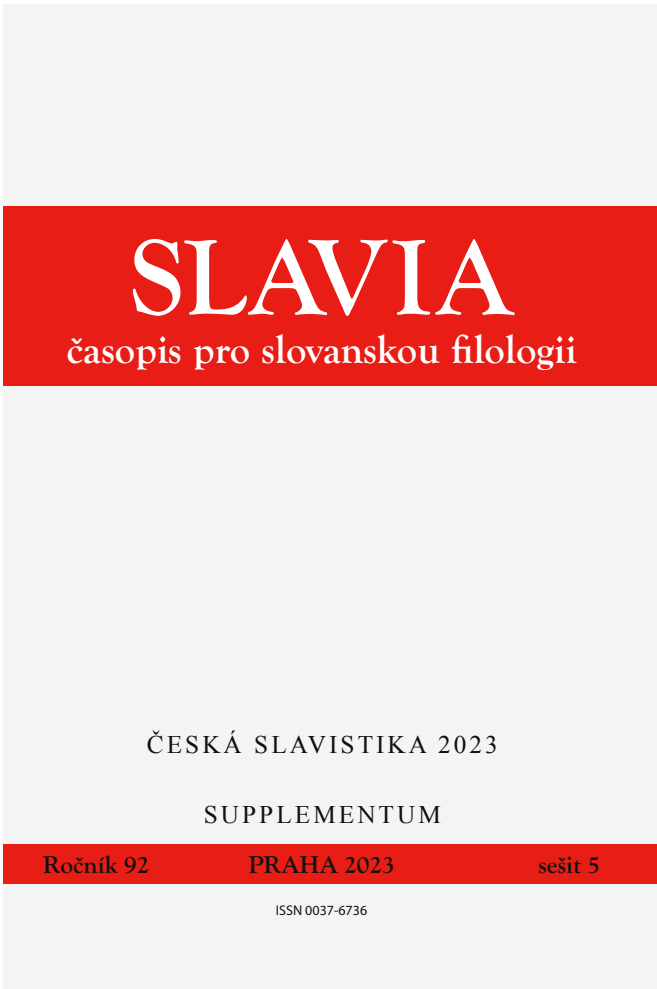
Publikace spojuje teorii intertextuality a intermediality s imagologickými úvahami. Ty jsou chápány jako způsob interkulturní, hermeneuticky orientované sekundární komunikace, v níž analýzy „jinakosti“ neslouží k prezentaci vlastního já, nýbrž k jeho pochopení. Na konkrétních příkladech textů

nejen ze středoevropských literatur se autoři zaměřují na cirkulaci „obrazů kultury“ jako mnohvrstevnatého textu, v němž je realita reprezentována verbálními prostředky a interpretačními postupy. Tyto obrazy vznikaly především v období vzrůstajícího nacionalismu a přetrvávají vlastně dodnes.

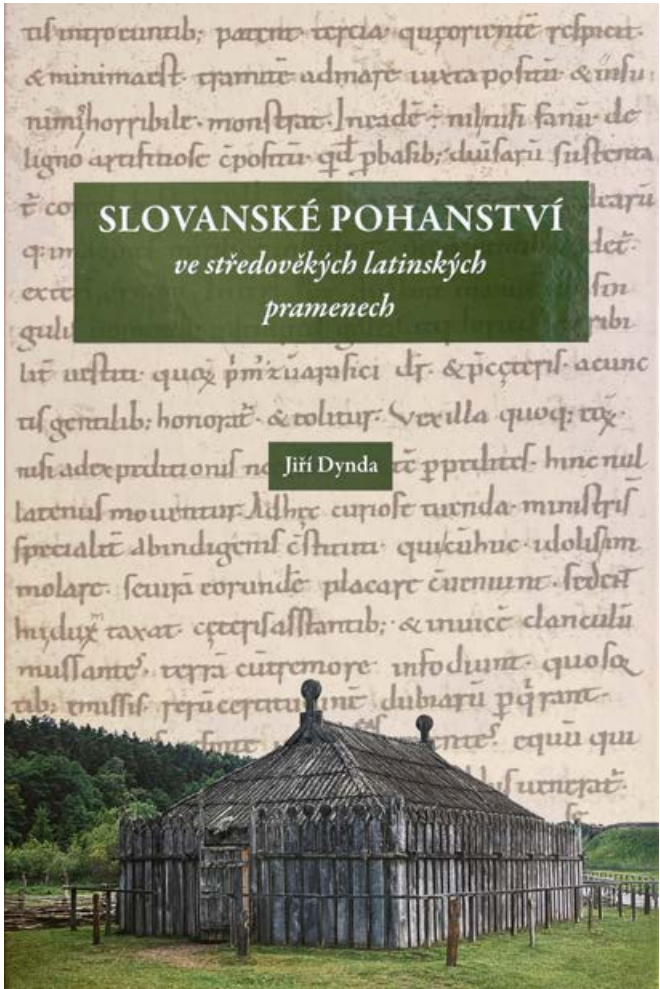
Česká slavistika 2023.
Slavia, časopis pro slovanskou filologii. Supplementum.
Ročník 92, 2023, č. 5. 128 s. ISSN 0037-6736.

Mimořádné páté číslo časopisu *Slavia* poskytl prostor k prezentaci příspěvků, které byly původně připraveny pro 17. mezinárodní sjezd slavistů odložený kvůli válečnému konfliktu na Ukrajině z roku 2023 na rok 2025. V klasickém rozsahu 128 stran číslo obsahuje šest studií významných českých jazykovědců.

DYNDA, Jiří:
Slovanské pohanství ve středověkých latinských pramenech.
Vydání druhé, upravené a rozšířené. Dolní Břežany: Scriptorium, 2023. 406 s. ISBN 978-80-7649-050-5.

Upravené a rozšířené vydání antologie textů nejvýznamnějších latinských pramenů ke slovanskému pohanství (první vydání 2017) předkládá čtenáři zmínky o náboženství, svatyních, bozích a zvycích starých Slovanů na Balkáně, v Polabí a Pobaltí, o christianizaci Pomořanska a Rujány či o údajných pohanských přežitcích v lidové kultuře středověkých Čech a Polska. Cenná svědectví přinášejí úryvky ze Životů biskupa Oty Bamberského pojednávající o kultu bohů Triglava a Gerovita v Pomořansku nebo pasáže z Činů Dánů Saxona Grammatika vyprávějící o pádu svatyně boha Svantovita v rujánské Arkoně.

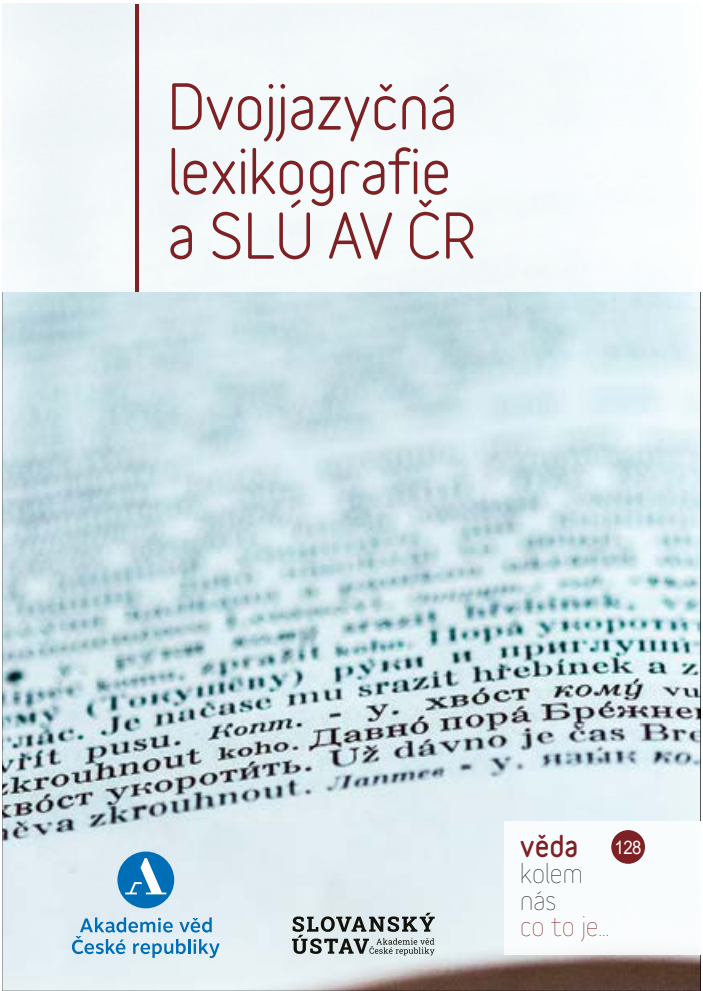
II. Popularizační publikace

KREJČÍŘOVÁ, Iveta:
Dvojazyčná lexikografie a SLÚ AV ČR.
Praha: Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., Nakladatelství Academia, 2023.
Edice Věda kolem nás 128. 24 s. ISSN 2464-6245.

Dvojazyčná lexikografie má ve Slovan-
ském ústavu dlouhou tradici: vznikly zde
překladové slovníky mezi češtinou a rušti-

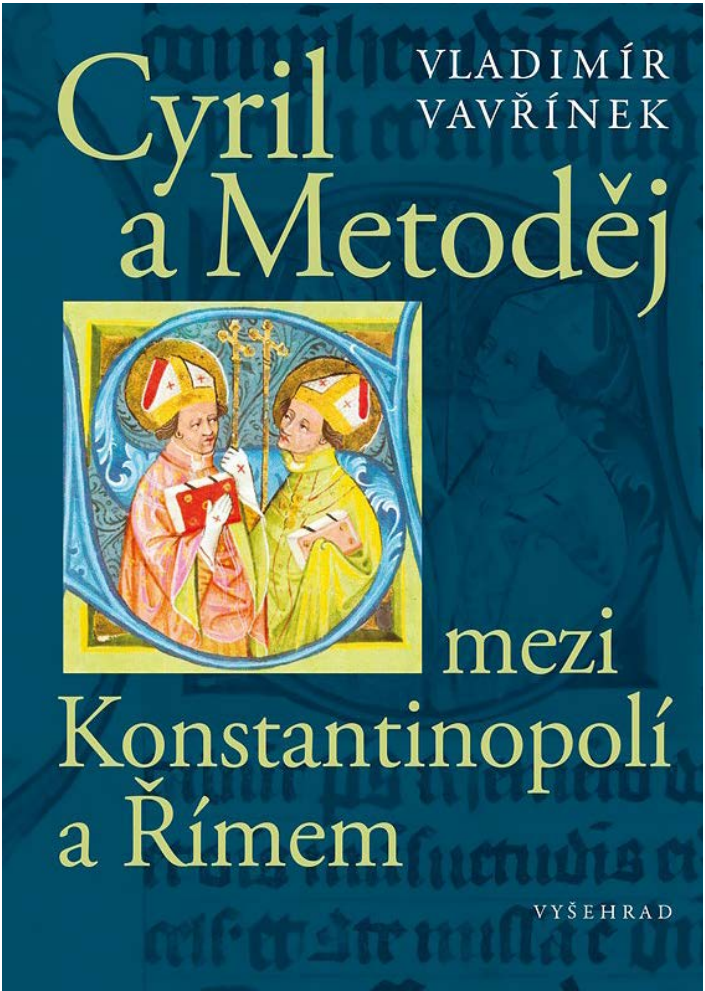
nou, ukrajinštinou, polštinou, bulharštinou,
makedoštinou nebo srbochorvatštinou,
nejnověji byl dokončen *Slovinsko-český*
slovník. Postupně se po-
zornost zaměřila na českou
a ruskou slovní zásobu a byly
zpracovány dvousvazkové
slovníky česko-ruský a rusko-
český a pětisvazkový *Velký*
česko-ruský slovník (největší
překladový slovník v češtině).
Předkládaný svazek mapuje
bohaté dějiny česko-jinojazyč-
né lexikografie v rámci Akade-
mie věd.

VAVŘÍNEK, Vladimír:
Cyril a Metoděj mezi Konstantinopolí a Římem.
Nové, revidované vydání knihy u příležitosti 1160. výročí příchodu „soluňských bratří“
na Velkou Moravu. Praha: Vyšehrad, 2023. 400 s. ISBN 978-80-7601-810-5.

Známý byzantolog zasvěceně líčí byzant-
ské prostředí, z něhož soluňští bratři přišli
na Velkou Moravu, vysvětluje motivy jejich

vyslání i roli, kterou sehráli v utváření
tamní společnosti. Autor ukazuje, jak osudy
této misie souvisely s bojem moravských
vládců za nezávislost jejich
státu na franské říši i s vel-
mocenským zápasem kon-
stantinopolského patriarchátu
a římské kurie o církevní
jurisdikci nad územím nově
christianizovaného Bulhar-
ska. Osvětluje také původnost
a jedinečnost kulturního díla
Cyrila a Metoděje, zvláště
vytvoření slovanského písem-
nictví a zavedení slovanského
jazyka do liturgie.

Bibliografický soupis významnějších prací zaměstnanců SLÚ za rok 2023

(kapitoly v monografiích, studie v časopisech a sbornících)

III. On-line databáze

SAVICKÝ, Nikolaj – KREJČÍŘOVÁ, Iveta et al.:
Velký česko-ruský slovník.
Online slovníková databáze, přístup <<https://slovník.slu.cas.cz/>>.

Slovník je digitalizovanou podobou rozsáhlého díla, jež v Akademii věd vznikalo od sedmdesátých do devadesátých let dvacátého století. Obsahuje obrovské množství unikátního lexikografického materiálu reflektujícího i politickou a spo-

lečenskou situaci nejen doby svého vzniku, ale celého minulého století – čítá téměř 129 000 hesel. Hesla, která autoři kvůli utlumení projektu po sametové revoluci nedokončili, byla redigována, případně kompletně zpracována.

VAŠÍČEK, Michal – ŠIŠKOVÁ, Růžena:
Lexikální databáze jihokarpatských nářečí z materiálů Ivana Paňkevyče.
Online slovníková databáze, přístup <<https://miracle.slu.cas.cz/ukrajina2/login.jsp>>.

Poprvé uveřejněný cenný slovníkový materiál vznikající od první republiky do roku 1958, kdy jeho sběratel Ivan Paňkevyč zemřel, zachycuje kromě dialektů i lidovou slovesnost, lidové zvyky a obřady a popisuje též vesnické

realie odrážející tradiční způsob života v Karpatech. Termín jihokarpatská nářečí je užíván pro východoslovanské dialekty jižně od hlavního hřebene Východních Karpat – tedy na území někdejšího Československa a Uher.

ČAJKA, F.:
Materiálová doplnění Slovníku jazyka staroslověnského v Etymologickém slovníku jazyka staroslověnského. In: *Etymologický slovník jazyka staroslověnského: tradice, kontexty, inspirace*. Praha: NLN, 2023 – (Boček, V.), s. 47–58. Studia etymologica Brunensia 30. ISBN 978-80-7422-939-8.

ČERNÝ, M.:
Poetika „dábelského“ na hranici mezi děsivým blouzněním a groteskním šklebem: nad prózami bulharského diabolismu – 1. část. *Porta Balkanica*. Roč. 14, 1–2, 2023, s. 43–64. ISSN 1804-2449.

DOLOH, O.:
Osoblivosti leksyčnych zapożyčen' v haluzi mody (na przykładi tematyčnoji hrupy «nazvy odjahu»). *Ukrajins'kyj smysl*. Č. 1, 2023, s. 90–99. ISSN 2313-4437.

DOLOH, O.:
Sučasna ukrajins'ka neolohizacija: neoleksemy i neosemy periodu vijny. In: *Leksyko-hramatyčni innovaciji v sučasných slov'jans'kych movach. Materialy XI Mižnarodnoji naukovoji konferenciji (20–21 kvitnja 2023 roku, Ukrajina, m. Dnipro)*. Dnipro: Lira, 2023 – (Kuvarova, O.), s. 45–48. ISBN 978-966-981-739-6.

DOLOH, O.:
Ukrajins'ko-čes'ka mižmovna omonimija: pryčyny i naslidky. *Naukovyj visnyk Užhorods'koho nacional'noho universytetu*. Roč. 50, č. 2, 2023, s. 174–179. ISSN 2663-6840.

DYNDA, J.:
Rohatec a déšť: Poznámky k „pochybným“ nařízením z církevněslovanského penitenciálu Někotoraja zapověď. *Slavia*. Roč. 92, č. 5, 2023, s. 584–598. ISSN 0037-6736.

JANKOWIAK, M.:
„Na Čužynie – literaturna-hramadzianski štomesiačnik“ – peršy časopis bielarusau mižvajennaj Latvii. *Latyši i belorusy. Vmeste skvoz' veka*. Roč. 12, 2023, s. 53–63. ISSN 2312-2188.

JANKOWIAK, M.:
Edward Piotrowicz Cynhiel – białoruski działacz społeczno-oświatowy w Łatgalii. In: *Odkrywając Białoruś... 65-lecie białorutenistyki na Uniwersytecie Warszawskim*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2023 – (Kaleta, R.), s. 235–242. ISBN 978-83-235-6266-5.

JANKOWIAK, M.:
Granice zasięgu gwar białoruskich w świetle badań lingwistów. Część I: pogranicze białorusko-rosyjskie. *Acta Albaruthenica*. Roč. 23, 2023, s. 31–61. ISSN 1898-8091.

KAPIČIAK, J. – ULBRECHTOVÁ, H.:
Postmemorial sincerity in the writing of Sergei Lebedev and Maria Stepanova. *World Literature Studies*. Roč. 15, č. 1, 2023, s. 3–22. ISSN 1337-9275.

KNOLL, V.:
A Thorny Way to Standard Kashubian. *Wiener Slavistisches Jahrbuch.*
Roč. 11, č. 1, 2023, s. 1–34. ISSN 0084-0041.

KNOLL, V.:
The layers of function words in Moldavian Slavonic texts (15th – 16th centuries). *Linguistica Brunensia.*
Roč. 71, č. 1, 2023, s. 75–86. E-ISSN 2336-4440.

KULHÁNKOVÁ, M.:
„I went aboard a ship and reached Byzantium“: The Motif of Travel in Edifying Stories. *Holiness on the Move: Mobility and Space in Byzantine Hagiography.*
New York: Routledge, 2023 – (Mitrea, M.), s. 90–102.
Routledge Research in Byzantine Studies. ISBN 978-1-032-29079-9.

KULHÁNKOVÁ, M.:
„Beware of Greeks Bearing Gifts“: Byzantium in Czech Historical Fiction. In: *Byzantium in the Popular Imagination. The Modern Reception of the Byzantine Empire.*
London: I. B. Tauris, Bloomsbury Publishing, 2023 – (Kulhánková, M.; Marciniak, P.), s. 193–206. New Directions in Byzantine Studies. ISBN 978-0-7556-0728-0.

MIKULECKÝ, J.:
Elasticita paměti. Židovská otázka ve „velkém Bulharsku“ (1941–1944). *Porta Balkanica.*
Roč. 14, 1–2, 2023, s. 5–15. ISSN 1804-2449.

MIKULECKÝ, J.:
Le samizdat bulgare: un phénomène marginal. In: *Samizdat. Publications clandestines et autoédition en Europe centrale et orientales 1950–1990.*
Paris: Nouveau monde, 2023 – (Camarade, H.; Jurgenson, L.; Galmiche, X.), s. 157–159. ISBN 978-2-38094-411-2.

MIKULECKÝ, J.:
Paměť kolektivizace v obrazech bulharské poválečné literatury. *Slavia.*
Roč. 92, č. 4, 2023, s. 425–447. ISSN 0037-6736.

NIŠEVA, B.:
Bulharská neologie a neografie. Neologizmy a neologizácia v lingvistickej reflexii.
Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2023 – (Ološtiak, M.), s. 401–469. ISBN 978-80-555-3172-4.

STANKOVSKA, P.:
Dvojice synonymních výrazů jako varianty v textu z knihy Genesis v chorvatskohlaholských breviářích. In: *Pätjat na Kiril i Metodij – prostranstveni i kulturno-istoričeski izmerenija.*
Sofia: Cyrillo-Methodian Research Centre, 2023, s. 175–187. Kirilo-Methodievski studii, 33. ISBN 978-954-9787-56-6. ISSN 0205-2253. E-ISSN 2815-3855.

STANKOVSKA, P.:
Vernakulární elementy v textu knihy Genesis v chorvatskocírkevněslovanských středověkých breviářích. *Slavia.*
Roč. 92, č. 5, 2023, s. 599–609. ISSN 0037-6736.

SYTAR, H.:
Vse bude Ukrajina! Pro odnu model’ frazeolohizovanyh rečen’. In: *Ucrainica X. Současná ukrajínistika: problémy jazyka, literatury a kultury.*
Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2023 – (Arkhanhelská, A.; Merzová, R.; Cholodová, U.), s. 115–123. ISBN 978-80-244-6295-0.

ULBRECHTOVÁ, H.:
Paměťová studia ve slavistické literární vědě. Ruská literární díla o historické paměti. In: *Aktuální otázky výzkumu dějin a kultury východní Evropy.*
Praha: Historický ústav AV ČR, v. v. i., 2023 – (Vlček, R.), s. 211–234. ISBN 978-80-7286-424-9.

VAŠÍČEK, M.:
„Malého pótjaty malóje hnizdjá“. Deminutivna funkcija sufiksiv, istoryčno povjazanych iz psl. nt-osnovamy, u pivdennokarpatskych hovirkach (za slovnýkovými materialami Ivana Paňkevyča). In: *Ad Fontes. Džerela dialektolohičnych studij / Ad fontes. Źródła do badań dialektologicznych.*
L’viv: Instytut ukrajinoznavstva im. I. Kryp’jakevyča NAN Ukrajiny, 2023 – (Jastrem’ska, T.; Rembiszewska, D.), s. 321–338. Studia Gwarowe / Dialektolohični studii, 1 (14). ISBN 978-617-14-0180-8.

VAŠÍČEK, M. – DOLOH, O. – SYTAR, H. – ŠIŠKOVÁ, R.:
Elektronnyj ukrajinsko-českyj slovník: koncepcija stvorennja, makro- i mikrostruktura. In: *Leksykohrafična paradyhma 21 st.: teorija i metodolohija. Do 100-littja vid dnja narodžennja Leonida Sydorovyča Palamarčuka.*
Kyjiv: Instytut ukrajinskoji movy NANU, 2023 – (Karpilovska, J.; Cyhvincseva, J.), s. 298–316. Studiji z ukrajinskoho movoznavstva, 35. ISBN 978-617-14-0110-5.

VAŠÍČEK, M.:
The Lexical Database of South Carpathian Dialects Based on Ivan Pankevych’s Materials Made Available. *Slavia.*
Roč. 92, č. 4, 2023, s. 458–467. ISSN 0037-6736.

VLČEK, R.:
Slovanství a jeho kult v československém prostředí 40. let 20. století. Kultúrne dejiny.
Roč. 14, Supplementum, 2023, s. 177–204. ISSN 1338-2209.

ZELENKOVÁ, A. – HIMIČ, P.:
K počiatkom slovenského divadelníctva v dvadsiatych rokoch 20. storočia. Ján Borodáč a Štefan Krčméry. Slovenské divadlo.
Roč. 71, č. 2, 2023, s. 117–133. ISSN 0037-699X. E-ISSN 1336-8605.

ZELENKOVÁ, A. – JANIEC-NYITRAI, A.:
The Central European path to worldliness from the point of view of so-called small literatures. *World Literature Studies.*
Roč. 15, č. 1, 2023, s. 88–101. ISSN 1337-9275.

ZELENKOVÁ, A. – MIKULÁŠEK, A.:
Reflections of the holocaust in the graphic novels the Boxer and Maus. Stredoeurópske pohľady.
Roč. 5, č. 2, 2023, s. 17–30. ISSN 2644-6367.

ZELENKOVÁ, A. – MIKULÁŠEK, A.:
Reflexe holokaustu v grafických románech Boxer a Maus. Slavica Litteraria. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. Roč. 26, č. 2, 2023, s. 59–74. ISSN 1212-1509.

Katja Brankačková při prezentaci hornolužicko-českého slovníku *Mudra 2.0*.

Karolína Skwarska během konference Synsémantické slovní druhy ve slovanských jazycích.

Miroslaw Jankowiak na konferenci Slované v době digitálních technologií: nářeční prameny a jejich současné zpracování.

Vědecké konference a workshopy s mezinárodní účastí

Pracoviště samostatně či ve spolupráci s jinými institucemi připravilo následující mezinárodní vědecké konference, kolokvia a workshopy:

- **Synsémantické slovní druhy ve slovanských jazycích** (30. a 31. března 2023, Praha, mezinárodní gramatická konference ve spolupráci s Ústavem pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i.);
- **11. byzantologický den** (19. května 2023, Praha, workshop, ve spolupráci s Českou společností pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, z. s.);
- **Marginality, Minority, and Gender in Byzantine Literature** (24. srpna 2023, Oslo, mezinárodní konference, ve spolupráci s Katedrou filozofie, klasiky, dějin umění a idejí Univerzity v Oslu);
- zasedání **Komise pro gramatickou stavbu slovanských jazyků při Mezinárodním komitétu slavistů** (18. až 20. září, Praha, mezinárodní workshop, ve spolupráci s Českou společností pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, z. s.);
- **Transformace a postsocialismus. Literatura, paměť a společnost po roce 1989** (21. září 2023, Praha, mezinárodní konference, ve spolupráci s fakultou slovanských filologií Sofijské univerzity sv. Klimenta Ochridského);
- **Josef Jungmann: od jazyka k identitě (mezioborová konference ke 250. výročí narození)** (20. a 21. září 2023, Praha, mezinárodní vědecká konference, ve spolupráci s Historickým ústavem, Ústavem pro českou literaturu, Ústavem pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, Národním muzeem a Maticí českou);
- **Identita člověka v současné východní Evropě: politická dimenze** (2. října 2023, Praha, mezinárodní workshop, ve spolupráci s Filozofickým ústavem AV ČR, v. v. i.);
- **Velikán ukrajinské vědy ze Stříbrné země. K 90. výročí narození profesora Vasyla Nimčuka** (4. a 5. října 2023, Užhorod, mezinárodní on-line konference. Ve spolupráci s Užhorodskou národní univerzitou);
- **Slovanské dialekty v době digitálních technologií. Nářeční prameny a jejich současné zpracování** (19. a 20. října 2023, Praha, mezinárodní vědecká konference, ve spolupráci s Českou společností pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, z. s.);
- **12. byzantologický den** (1. října 2023, Praha, mezinárodní workshop, ve spolupráci s Českou společností pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, z. s.);
- **Ruská (nejen) politická reforma: realita a fikce** (9. listopadu 2023, Brno, konference; pořádáno spolu s Historickým ústavem AV ČR, v. v. i., a jeho Výzkumným centrem dějin a kultury východní Evropy);
- **Slovanské pohanství v mezioborovém pohledu** (22. listopadu 2023, Praha, workshop).

- A Markéta Kulhánková na portrétu pro rozhovor v časopise AV ČR A / Easy.
- B Jakub Kapičiak během ústavního zájezdu do Litoměřic.
- C Olha Doloh na ukrajinské přednášce.
- D Účastníci konference Slované dialekty v době digitálních technologií: nářeční prameny a jejich současné zpracování.

Ocenění za vědeckou činnost

Mgr. Jiří Dynda, Ph.D.

Prémie Otto Wichterleho pro mladé perspektivní vědce udělovaná Akademií věd České republiky. Prémie je určena mimořádným vědeckým osobnostem, které významným způsobem přispívají k rozvoji příslušné vědní disciplíny.

Dr hab. Mirosław Jankowiak

Cena Meletie Smotryckého (Nagroda im. Melecjusza Smotryckiego) udělovaná Varšavskou univerzitou za nejlepší vědeckou monografii o běloruské a ukrajinské kultuře za publikaci *Lexikum běloruských nářečí v Litvě. Jazykové dědictví balto-slovanského pomezí*.

Popularizační a vzdělávací akce

Týden vědy AV ČR
(6. až 12. listopadu 2023)

Akce v Praze

1. František Čajka: **Nejstarší legendy o českých světcích**, přednáška; 6. listopadu 2023;
2. Julie Jančárková: **Umělec a emigrant v Československu: Grigorij Musatov**, přednáška, 6. listopadu 2023;
3. Jiří Dynda: **Poslední slovanská svatyně: Arkona na Rujáně a pád boha Svantovíta**, přednáška, 7. listopadu 2023;
4. Vladislav Knoll: **Církevní slovanština aneb jak vzniká klasický jazyk**, přednáška, 7. listopadu 2023;
5. **Den otevřených dveří**, 8. listopadu 2023;
6. Vladislav Knoll: **Cyril, Metoděj a počátky slovanského písemnictví**, workshop, 8. listopadu 2023;
7. Vladislav Knoll: **Jak se dřív děti učily číst a psát**, workshop, 8. listopadu 2023;
8. **Vědecká zasTÁVka**: beseda s Jiřím Dyndou a dalšími laureáty Prémie Otto Wichterleho, 9. listopadu 2023;
9. Jakub Kapičiak: **Upřímnost v dějinách a současnosti**, přednáška, 9. listopadu 2023;
10. **Nová vlast Československo**, komentovaná prohlídka s kurátorkou výstavy Danou Haškovou, 9. listopadu 2023;

Akce v Brně

11. Dana Hašková, Radomír Vlček a Václav Čermák: **Osobnosti emigrace z území Ruské říše v meziválečném Československu**, beseda, 6. listopadu 2023;
12. Václav Čermák: **Hlaholské písemnictví v Čechách doby lucemburské**, přednáška, 7. listopadu 2023;
13. **Neuniverzitní slavistický výzkum v Brně. Workshop u příležitosti 75. výročí založení brněnské kanceláře Slovanského ústavu**, workshop, 8. listopadu 2023;
14. **Ruská (nejen) politická reforma: realita a fikce**, konference, 9. listopadu 2023;

Veletrh vědy 2023
(8. června až 10. června 2023)

15. Stánková expozice s písářskou dílnou, obrazovým materiálem k dějinám ukrajinské kultury, dílnou věnovanou komparaci slovanských jazyků atd., Praha;

Svět knihy Praha
(11. května až 14. května)

16. Společná stánková expozice devíti humanitních a společenskovědních ústavů Akademie věd ČR;

III. Letní škola lužické srbštiny a sorabistiky v ČR

(21. až 24. září 2023, Dům bratří Čapků, Budislav u Lito-
myšle, ve spolupráci se Společností přátel Lužice)

- 17.** Katja Brankačec: **Mudrův slovník 2.0. Představení vznikajícího online hornolužicko-českého slovníku**, přednáška;
- 18.** Katja Brankačec: **dvoudenní lekce hornolužické srbštiny**;
- 19.** Lukáš Novosad: **Paradoxy česko-lužickosrbského a lužickosrbsko-českého soužití**, přednáška;

Přednášky, besedy, workshopy

- 20.** Václav Čermák: **Emauzský klášter a jeho písemnictví**, přednáška v Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR v rámci cyklu „Z klementinských pokladů“, 14. února 2023, Praha;
- 21.** Lukáš Novosad: **Srbská Lužice – odraz české duše a bohuľibý cíľ české zahraniční politiky**, beseda v Knihovně Václava Havla, 28. února 2023, Praha;
- 22.** Lukáš Novosad: **Srbská Lužice jako zrcadlo české duše**, přednáška na veletrhu cestovního ruchu Euroregion Tour 2023, 10. března 2023, Jablonec nad Nisou;

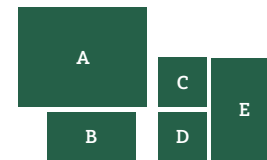
- 23.** František Čajka: **Reflexe homiletického díla Řehoře Velikého v raně středověkých Čechách**, přednáška v Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR v rámci cyklu „Z klementinských pokladů“, 9. května 2023, Praha;
- 24.** Julie Jančárková: **Přeneste se do světa luxusu carského Ruska**, přednáška pro Galerii výtvarného umění v Chebu, 17. května 2023, Cheb;
- 25.** František Čajka: **Materiálová doplnění Slovníku jazyka staroslověnského v Etymologickém slovníku jazyka staroslověnského**, přednáška na kulatém stole „Etymologický slovník jazyka staroslověnského očima autorů a uživatelů“, 18. května 2023, Brno;
- 26.** Štefan Pilát: **Přínos Etymologického slovníku jazyka staroslověnského pro zpřesnění sémantiky hesel Slovníku jazyka staroslověnského**, přednáška na kulatém stole „Etymologický slovník jazyka staroslověnského očima autorů a uživatelů“, 18. května 2023, Brno;
- 27.** Vladislav Knoll: **Die vergessene Sprache des Wendlandes**, přednáška na festivalu Wendentage, 1. září 2023, Lübeln;
- 28.** Vladislav Knoll: **Jazyky ve stínu: regionální jazyky dnes a kdysi**, přednáška na festivalu Evropský den jazyků, 26. září 2023, Praha;
- 29.** Lukáš Novosad, **Srbská Lužice: jak se těží sen**, beseda na festivalu Evropský den jazyků, 26. září 2023, Praha;
- 30.** Lukáš Novosad: **Fenomén lužickosrbského divadla**, přednáška na 22. Setkání národnostních menšin a na konferenci Národnostní menšiny a divadlo, 23. listopadu 2023, Praha;

Výtvary z písářské dílny ze Dne otevřených dveří SLÚ.

Z vernisáže výstavy „Nová vlast Československo“.

- A Štefán Pilát, Václav Čermák a Karolína Skwarska při jedné z ústavních akcí.
- B Dana Hašková při besedě o knize *Osobnosti emigrace z území Ruské říše v meziválečném Československu*.
- C Jana Kocková na jedné z lingvistických konferencí SLÚ.
- D František Čajka při přednášce.
- E Dana Hašková po komentované prohlídce výstavy „Nová vlast Československo“.

Veřejné přednášky zahraničních vědců

30. Oksana Palij (Ústav pro českou literaturu AV ČR): **Český literární proces 20. století: trendy a osobnosti**, 6. února 2023, Praha;
31. Ivan Šimko (Slovanský seminář Univerzity v Curychu): **Digitalizácia textov pre výskum vývoja balkánskych jazykov v 15.–19. storočí**, 8. února 2023, Praha;
32. Ion-Mihai Felea (Univerzita Alexandra Ioana Cuzy v Jasech): **A Digital Corpus of Romanian Psalters from the 16th Century: Aim, Tools and Challenges**, 12. dubna 2023, Praha;
33. Larysa Naumova (Ústav dějin umění AV ČR): **Vznik původní ukrajinské kinematografie 20. let 20. století. Oleksandr Dovženko a rozdíl mezi jeho koncepcí a takzvanou školou „sovětské montáže“**, 18. dubna 2023, Praha;
34. Volodymyr Volkovskij (Filosofický ústav AV ČR): **Definice „ruského světa“ a Ukrajina: lze zde použít kategorie (post)koloniální?**, 13. června 2023, Praha;
35. Marie Shvedova (Národní technická univerzita Charkovský polytechnický institut, Univerzita Friedricha Schillera v Jeně): **Využití ukrajinských korpusů v lexikografii**, 7. prosince 2023, Praha;
36. Danko Šipka (Fakulta germanistiky, romanistiky a slavistiky Arizonské státní univerzity): **Slovanská lexikografie v neslovanských zemích: zprávy z první ruky**, 8. prosince 2023 ve spolupráci s Jazykovědným sdružením ČR, Praha;
37. Volodymyr Poltorak (Orientální ústav AV ČR): **Jístorie (gastronomická historie) Ukrajiny**, 20. prosince 2023, Praha;

Stánek Slovanského ústavu na Veletrhu vědy 2023.

Výběr z mediálních výstupů

38. Markéta Kulhánková: **Byzantská literatura: zába-va pro vyvolené, nebo středověké PR?**, podcast Středověk (jinak) trvá, 4. ledna 2023;
39. Lukáš Novosad: **Popis jednoho pátrání**, Revue Souvislosti, 4/2022, 31. ledna 2023;
40. Lukáš Novosad: **Sláva beznaděje**, Revue Souvislosti, 4/2022, 31. ledna 2023;
41. Mirosław Jankowiak: **Vstupem do války by Lukašenko riskoval, že část vojáků složí zbraně nebo se obrátí proti svému velení, říká odborník**, Forum 24, 18. února 2023;
42. Helena Ulbrechtová: **Mýtus a realita Krymu**, Vesmír 3, 6. března 2023;
43. Lukáš Novosad: **Případ Hana**, Revue Souvislosti, 2/2023, 27. června 2023;
44. Vladimír Vavřínek: **Alex a host**, Český rozhlas, 5. července 2023;
45. Vladislav Knoll: **Příchod věrozvěstů**, ČT24, 5. července 2023;
46. Vladislav Knoll: **Věda Plus**, Český rozhlas Plus, 9. srpna 2023;
47. Vladislav Knoll: **Nikdo nezůstane němý**, Mladá fronta DNES, 9. srpna 2023;
48. Markéta Kulhánková: **Superhrdinové existovali ve vyprávění od nepaměti**, vedavyzkum.cz, 20. srpna 2023;
49. Vladislav Knoll: **Polabskou slovanštinu lze obnovit, říká slavista Knoll**, podcast Evropa pro Čechy, 23. srpna 2023;
50. Vladislav Knoll: **Slovníky znali lidé už ve starověku, i deset cizích jazyků nebyl problém**, iDNES.cz, 25. srpna 2023;
51. Vladislav Knoll: **Vědec: Pravopis je složitý, protože pro každý jazyk nevzniklo nové písmo. Chyběla tak písmena. Nebo přebývala**, Reflex, 28. srpna 2023;
52. Vladislav Knoll: **Chybujete v psaní i/y? V chorvatštině nebo srbštině takový problém nemají**, Český rozhlas Radiožurnál, 5. září 2023;
53. Dana Hašková: **Technice, průmyslu i lékařství pomohli v rozvoji ruští exulanti**, Mladá fronta DNES, 6. září 2023;
54. Dana Hašková, **Věda Plus**, Český rozhlas Plus, 7. září 2023;
55. Pavla Gkantzios Drápelová: **Mezi mateřstvím a vědou**, vedavyzkum.cz, 9. září 2023;
56. Jiří Dynda: **Slavic religion. Interview with historian of religion Jiří Dynda**, podcast Tru og meining i gammal tid, 24. září 2023;
57. Václav Čermák: **Hlaholské rukopisné památky**, Dějiny a současnost, 9/2023, 9. listopad 2023;
58. Iveta Krejčířová: **Věda Plus**, Český rozhlas Plus, 8. prosince 2023;
59. Iveta Krejčířová: **Slovanský ústav zveřejnil on-line největší překladový slovník v Česku**, Aktuálně.cz, 8. prosince 2023;
60. Iveta Krejčířová: **Slovanský ústav dal online největší překladový slovník**, ČTK, 9. prosince 2023;
61. Lukáš Novosad: **Které knihy doporučují premiér, exprezident či arcibiskup? Projděte si výsledky prestižní ankety Kniha roku LN**, Lidové noviny, 9. prosince 2023;
62. Iveta Krejčířová: **Celý slovník je online**, deník Právo, 11. prosince 2023;
63. Markéta Kulhánková: **Věda Plus**, Český rozhlas Plus, 14. prosince 2023;
64. Markéta Kulhánková, Lukáš Novosad: **Když byl islám tolerantnější než křesťanství**, Týdeník Echo, 21. prosince 2023;
65. Jiří Dynda: **Už od pradávna lidé žehrali na nepatřičné slavení Vánoc, dokládá religionista**, Český rozhlas Plus, 23. prosince 2023.

Plakáty a pozvánky k některým pořádaným akcím

ÚTERÝ 6. ÚNORA 2023 OD 14:00
KULATÝ STŮL NA TÉMA

ČESKÝ LITERÁRNÍ PROCES 20. STOLETÍ: TRENDY A OSOBNOSTI

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.

Valentinská 1, 110 00 Praha 1,
3. patro, zasedací místnost

Akce se bude konat ukrajinsky.

SLOVANSKÝ
ÚSTAV
Akademie věd
České republiky

ДОЦ., РН. Д.
ВОЛОДИМИР
ПОЛТОРАК

ІСТОРІЯ (НАРЦОВА
ІСТОРІЯ) УКРАЇНИ

DOC. VOLODYMYR POLTORAK, PH.D.

ІСТОРІЯ (GASTRONOMICKÁ HISTORIE) UKRAJINY

ZVEME VÁS NA PŘEDNÁŠKU VĚDECKÉHO PRACOVNÍKA ORIENTÁLNÍHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY.
ЗАПРОШУЄМО НА ЛЕКЦІЮ НАУКОВОГО ПРАЦІВНИКА СХОДНОЗНАЧНОГО ІНСТИТУТУ АКАДЕМІЇ НАУК ЧЕСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ.

AKCE SE BUDE KONAT V UKRAJINŠTINĚ.
ЛЕКЦІЯ ВІДБУВАЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.

КОГДА / КОЛИ: СРІДНЯ 10. ПРОСІНЦЯ 2023 В 16:00 ГОД.
КДЕ / ДЕ: SLOVANSKÝ ÚSTAV AV ČR, V. V. I. (VALENTINSKÁ 1, PRAHA 1), PŘEDNÁŠKOVÝ SÁL VE TŘETÍM PATŘE

DALEŠÍ INFORMACE / ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ ЗА АДРЕСОЮ: volodymyr@slu.cas.cz

LEXIKOLOGICKO-LEXIKOGRAFICKÁ SEKCE
JAZYKOVĚDNÉHO SDRUŽENÍ ČR

srdečně zve na přednášku

PROF. DR. DANKA ŠÍPKY
DĚKANA FAKULTY GERMANISTIKY,
ROMANISTIKY A SLAVISTIKY
ARIZONSKÉ STÁTNÍ UNIVERZITY

SLAVIC LEXICOGRAPHY IN NON-SLAVIC COUNTRIES: A FIRST-PERSON ACCOUNT

The initial part of this presentation addresses the state and possible future directions of Slavic studies outside Slavic countries, including some recent important publications. Having outlined this backdrop, the presentation then focuses on Slavic lexicography in non-Slavic countries. The author will present the issues in organizing lexicographic projects and finding solutions to challenges in them using the example of various dictionaries and glossaries in which he was involved. These projects range from coming lists of sensitive geostrategic terminology and lexical lists used with Alzheimer patients to natural language processing knowledge bases to various specialized dictionaries (colloquial, Islamic, false cognates, etc.)

Kdy: pátek 8. prosince 2023 v 10:00
Kde: Slovanský ústav AV ČR, v. v. i. (Valentinská 1, Praha 1), přednáškový sál ve třetím patře

Přednáška bude proslovena v angličtině a po ní bude vyhrazen čas na diskusi.

Akademie věd České republiky
si Vás dovoluje pozvat na vernisáž

Akademie věd
České republiky

Nová vlast Československo

Galerie Věda a umění
Akademie věd ČR, Národní 3, Praha 1

úterý 5. 9. 2023, 17.00 hodin
Výstava bude otevřena do 12. listopadu 2023
každý všední den od 10 do 18 hodin

Radiopřijímač Big Ben.

Věci dí Moravský univerzál.

Mezinárodní vědecká konference
SLOVANSKÉ DIALEKTY V DOBĚ
DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ
NÁŘEČNÍ PRAMENY A JEJICH SOUČASNÉ ZPRACOVÁNÍ

19. a 20.
října 2023

SLOVANSKÝ
ÚSTAV
Akademie věd
České republiky

ČSSOB

Pozvánka
na mezinárodní vědeckou konferenci

Velikán ukrajinské vědy ze Stříbrné země
K 90. výročí narození profesora Vasyly Nimčuka

Подвижник української науки зі Срібної землі
До 90-ліття з дня народження члена-кореспондента НАН України,
доктора філологічних наук, професора Василя НІМЧУКА

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i., je spoluorganizátorem konference
věnované památce významného ukrajinského filologa. Konference se
bude konat na Užhorodské národní univerzitě v on-line formátu a bude
zaměřena na ukrajinistická i širší jazykovědná témata. Dalšími
organizátory jsou akademická pracoviště v Kyjevě, Krakově, Budapešti,
Nyiregyháze a Prešově. Jazyky konference jsou ukrajinština, polština,
čeština, slovenština, angličtina a němčina.

4. a 5. října 2023

Užhorodská národní univerzita

www.slu.cas.cz

Fakulta slovanských filologií
Sofijské univerzity
sv. Klimenta Ochridského

a Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.

si vás dovoluji pozvat na
mezinárodní vědecké
kolokvium

TRANSFORMACE A POSTSOCIALISMUS

LITERATURA, PAMĚŤ, SPOLEČNOST PO ROCE 1989

Pozvání k účasti přijali vědci a vědkyně
z Česka, Slovenska a Bulharska.

Pracovními jazyky kolokvia budou
čeština, slovenština, bulharština a angličtina.

21. ZÁŘÍ 2023
9:30–17:00

SLOVANSKÝ ÚSTAV
AV ČR, V. V. I.,
3. PATRO

ÚČAST V PUBLIKU A DISKUSÍ
PŘÍJÍMÉ ANOTUJE NA ADRESĚ
SKODOVA@SLU.CAS.CZ

SLOVANSKÝ
ÚSTAV
Akademie věd
České republiky

STRATEGIE AV21
Národní ústav pro vědní výzkumy

STRATEGIE AV21
Workshop proběhne pod záštitou programu Strategie
AV21 „Anatomie evropské společnosti“.

SLOVANSKÉ POHANSTVÍ

a christianizace Slovanů
v mezioborové perspektivě

Náboženství Slovanů a jeho
christianizace jsou významnými
tématy zkoumání evropských
kulturních identit. Workshop
se zaměří na prezentaci
a usouvztažení pohledů,
předpokladů a teoretických
přístupů historického,
archeologického, etnologického,
religionistického, lingvistického
a filologického výzkumu
v této oblasti.

TEMATICKÉ OKRUHY

- ✓ interdisciplinární přístup na případových
družicových slovenského pohanství
a/nebo christianizace Slovanů
- ✓ teorie a metodologie přístupů k pramenům
o slovanském náboženství
- ✓ pohanská-křesťanský synkretismus v lidové
kultuře středověku a raného novověku
- ✓ re-invented tradition: podoby současného
slovanského pohanství v ČR a na Slovensku
a otázka kontinuity a diskontinuity tradice

TERMÍN KONÁNÍ: 22. 11. 2023

Akademické konferenční centrum
Husova 44, Praha 1

kontaktní osoba: Jiří Dynda
dynda@slu.cas.cz

Anotace příspěvků posílejte do 30. září 2023.

STRATEGIE AV21

SLOVANSKÝ
ÚSTAV
Akademie věd
České republiky

Podíl na pedagogické činnosti

	Letní semestr			Zimní semestr		
Celkový počet odpřednášených hodin na VŠ v programech bakalářských / magisterských / doktorských	192	85	0	192	184	0
Počet semestrálních cyklů přednášek / seminářů / cvičení v bakalářských programech	4	4	0	7	5	0
Počet semestrálních cyklů přednášek / seminářů / cvičení v magisterských programech	4	3	0	5	5	0
Počet pracovníků ústavu působících na VŠ v programech bakalářských / magisterských / doktorských	5	6	6	5	7	6

Účast na životě vědecké obce v roce 2023

- 3 členství ve vědeckých radách (Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna v Praze, FF Univerzity v Ostravě, Vědecká rada AV ČR);
- 1 členství v Radě instituce (Rada Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.);
- 14 členství v orgánech mezinárodních vědeckých organizací (společnosti, komitety);
- 24 členství v redakcích mezinárodních vědeckých časopisů;
- 1 členství v Ediční radě AV ČR.

Výhled ze střechy SLÚ.

Vladislav Knoll přednáší školákům na Dni otevřených dveří, který se konal v rámci festivalu Týden AV ČR.

Mezinárodní smlouvy o spolupráci

- Slovanský seminář Univerzity Alberta Ludwiga, Freiburg: obecná smlouva o spolupráci a dohoda o poskytnutí materiálu pro „Corpus of Spoken Rusyn“ (2020–2024);
- Ústav světové literatury Slovenské akademie věd, Bratislava: Interkulturní výzkum evropských literatur mezi Východem a Západem; Literární mytologie jako odraz kulturní a traumatické paměti lidstva od 90. let 20. století (2021–2024);
- Staroslověnský ústav, Záhřeb: projekt Staroslověnská a církevněslovanská lexikografie a chorvatsko-české literární vztahy ve středověku a raném novověku (2023–2025);
- Ústav jazyka, Sarajevská univerzita, Sarajevo: Výzkum bosenských a českých literárních tradic a kultur. Staroslověnská a církevněslovanská lexikografie. Textologický výzkum středověkých památek bosenského původu 2023–2025);
- Ústav slovinského jazyka F. Ramovše ZRC Slovinské akademie věd a umění, Lublaň: Česko-slovinská lexikologie a lexikografie (2023–2025);
- Nadace lužickosrbského národa, Budyšin: Podpora a digitální zpřístupnění Hornolužicko-českého slovníku Jiřího Mudry (2023).

IV. Hodnocení další a jiné činnosti

V roce 2023 proběhly atestace všech vědeckých pracovníků a nově i pohovory se všemi zaměstnanci pracoviště. Uskutečnilo se rovněž pravidelné školení všech zaměstnanců pracoviště o bezpečnosti práce a požární ochraně.

Pracoviště také výrazně zvýšilo popularizační aktivity v médiích (Český rozhlas, Česká televize, Týdeník Echo, deník Blesk aj.), ale i na Facebooku, nově i na Instagramu, sociální síti X a YouTube Slovanského ústavu. Aktivně se zapojilo do programu AV ČR „Vědci do výuky“. Přibýlo i akcí v rámci festivalu Týden vědy, pro nějž pracoviště připravilo dva plnohodnotné programové bloky –

jeden v Praze, druhý v Brně. Během roku pracoviště uspořádalo ve spolupráci s dalšími subjekty také prezentaci několika nově vydaných publikací.

V průběhu roku 2023 proběhly stavební akce malého rozsahu, opraven byl světlík a komín budovy pracoviště.

Jiná činnost pracoviště zahrnuje platné nájemní smlouvy nájemců bytových i nebytových prostor (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i., Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Collegium Carolinum a Německý historický ústav ve Varšavě – pobočka Praha, stipendista SLÚ), kde v roce 2023 došlo u některých k prodloužení na další období.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce

V roce 2023 neproběhly žádné kontroly a nebyly zjištěny nedostatky v hospodaření pracoviště.

VI. Počet zaměstnanců a jejich věková struktura

V roce 2023 pracoviště zaměstnávalo celkem 43 zaměstnanců. K 31.12.2023 působilo na pracovišti 25 žen (což činí 58 % všech zaměstnanců) a 18 mužů (42 % všech zaměstnanců).

Věk	Celkem	Z toho muži	Z toho ženy	Podíl v %
21–25	0	0	0	0,0
26–30	0	0	0	0,0
31–35	3	2	1	7,0
36–40	6	3	3	14,0
41–45	8	4	4	18,6
46–50	9	5	4	20,9
51–55	5	1	4	11,5
56–60	6	1	5	14,0
nad 60 let	6	2	4	14,0
Celkem	43	18	25	100

Jana Šlechtová (uprostřed) při přebírání Děkovného listu neakademickým pracovníkům, který 3. května 2023 převzala z rukou předsedkyně AV ČR Evy Zažímalové.

VII.

Finanční zabezpečení v roce 2023 v tis. Kč

Neinvestiční prostředky	
Dotace a výnosy	údaje v tisících Kč
Institucionální prostředky	29 570
podpora VO	24 584
dotace na činnost	4 986
z toho: mzdová podpora postdoktorandů	986
Researchers at Risk Fellowship	2 160
Strategie AV 21	135
Prémie O. Wichterle	299
odměny členů DR	158
Podpora specifická (příspěvek na energie a oprava fasády)	1 119
Regionální spolupráce	63
Mobility plus	66
Mimorozpočtové prostředky	2 347
GA ČR	2 335
MŠMT mobility	12
Tržby a ostatní výnosy	4 346
tržby z prodeje publikací a časopisů	263
zúčtování fondu účelově určených prostředků	52
zúčtování FRM	646
zúčtování poměrné části odpisů	1 653
nájemné z bytů a umístění zařízení	1 460
ostatní příjmy a výnosy	272
Celkem	36 263
Náklady	
Institucionální	32 948
Mimorozpočtové	2 399
Náklady na provoz a pronájem bytů	539
Celkem	35 886
Hospodářský výsledek	377

Investiční prostředky		
Dotace		
Institucionální prostředky		
podpora VO		215
dotace na činnost		0
Celkem		215
Náklady		
Institucionální		215
z toho: FortiGate FG-81F - Hardware plus		215
Celkem		215
Osobní náklady		
Stav pracovníků v roce 2023		
Fyzický počet pracovníků k poslednímu dni roku	43	
Přepočtený počet zaměstnanců	35,12	
Mzdy a odměny	přepočtený počet zaměstnanců	
Institucionální prostředky		
z toho: statutární orgán	1,00	1 257
podpora postdoktorandů	1,67	747
prémie O. Wichterleho (2 zaměstnanci)		220
Researchers at Risk Fellowship	3,00	1 585
zaměstnanci věd. odd. (VŠ)	20,80	11 094
knihovna	1,25	504
vedení ústavu, sekretariát	2,20	1 189
THS, provoz domu	2,90	1 591
odměna za funkci v radě		208
Mimorozpočtové prostředky		
projekt GA ČR	2,30	1 137
Celkem	35,12	19 532
OON		
Institucionální prostředky		
odborná externí spolupráce		1 093
provoz domu, ústavu a knihovny		296
Mimorozpočtové prostředky		
projekt GA ČR		106
Celkem		1 495

VIII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Vývoj činnosti pracoviště v roce 2023 a v následujících letech vychází a nadále bude vycházet z výsledků hodnocení výzkumných pracovišť za léta 2015–2019. Badatelská činnost probíhá ve třech odděleních, v nichž bude kladen větší důraz na týmové projekty řešené v rámci celého pracoviště, případně ve spolupráci s dalšími akademickými pracovišti či se zahraničními vědeckými institucemi. Vedení pracoviště se trvale pokouší navýšit finanční prostředky na další rozvoj slavistických oborů a byzantologie. Zdroje pro možné odborné posílení vidí vedení pracoviště jak ve vlastním

institucionálním rozpočtu, tak v projektech vyhlašovaných AV ČR (PPLZ a Lumina quae-runtur), grantech GA ČR a projektech dalších poskytovatelů včetně zahraničních. Pracoviště také udržuje odborné kontakty s širší vědeckou obcí v tuzemsku i zahraničí. Z domácích institucí probíhá intenzivní spolupráce především s Českou společností pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, z. s., při které pracuje Český komitét slavistů a Český národní byzantologický komitét. Posílena byla také spolupráce s Lexikologicko-lexikografickou sekcí Jazykovědného sdružení ČR.

IX. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Slovanský ústav neprovádí vzhledem k zaměření své výzkumné činnosti žádné aktivity v oblasti ochrany životního prostředí, jeho zaměstnanci však dle možností pracoviště dodržují ekologické zásady ve vztahu k životnímu prostředí.

X. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů

Pracovněprávní vztahy v SLÚ se řídí obecně platnými právními předpisy a Kolektivní smlouvou uzavřenou od 1. 1. 2013 s platností na dobu neurčitou, dále vnitřními předpisy a směrnici (Informace k pracovnímu poměru, Pracovní řád, Organizační řád, Vnitřní předpis o dovolené a jejím čerpání, Vnitřní

předpis o pracovních cestách, Interní směrnice o projektové organizaci činnosti VaVaI, Interní směrnice o nakládání s výsledky činnosti VaVaI, Interní směrnice pro publikování vědeckých výsledků výzkumnými pracovníky SLÚ AV ČR, v. v. i., Kariérní řád a Vnitřní mzdový předpis).

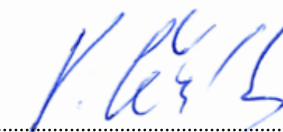
XI. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Z Výroční zprávy SLÚ AV ČR, v. v. i., o činnosti v oblasti poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů (pří-

stupné na webových stránkách SLÚ) vyplývá, že v období od 1. 1. – 31. 12. 2023 nebyla evidována žádná žádost o poskytnutí informací ani žádné odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí.

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.
Valentinská 91/1
CZ 110 00 Praha 1
IČ: 68378017

Razítko

podpis ředitele SLÚ AV ČR, v. v. i.

V návaznosti na nařízení EU 2016/679 o ochraně osobních údajů (GDPR) a dalších právních předpisů jsou ve „Výroční zprávě o činnosti a hospodaření za rok 2023“ Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., zveřejněny osobní údaje členů jednotlivých orgánů pracoviště dle § 30 odst. 4 písm. a) zákona č. 340/2005 Sb. Osobní údaje dalších osob jsou v této výroční zprávě zveřejňovány v oprávněném zájmu Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., a slouží k propagaci výsledků pracoviště za účelem informování veřejnosti.

Zpráva nezávislého auditora

Ing. Karel Heteš, auditor, osvědčení č. 1369

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

pro zřizovatele instituce Slovanský ústav AV ČR, v.v.i.
Praha 1, Valentinská 91/1, IČ 68378017

Zpráva o auditu účetní závěrky

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky instituce Slovanský ústav AV ČR, v.v.i., („Instituce“), sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2023, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2023 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o instituci Slovanský ústav AV ČR, v.v.i., jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv instituce Slovanský ústav AV ČR, v.v.i., k 31. 12. 2023 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2023 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Instituci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán Instituce.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních)

Ing. Karel Heteš, Pertoldova 3329, 143 00 Praha 4
e-mail: hetes@volny.cz, mobil: +420 603 265 394, tel./fax: +420 241 766 453

ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Instituci, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržení ostatních informací žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán Instituce odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vzniknout v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody, falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol představenstvem.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Instituce relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému.

Ing. Karel Heteš, Pertoldova 3329, 143 00 Praha 4
e-mail: hetes@volny.cz, mobil: +420 603 265 394, tel./fax: +420 241 766 453

- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti statutární orgán Instituce uvedl v příloze účetní závěrky.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat statutární orgán mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Datum vydání zprávy
V Praze dne 15. března 2024

Jméno auditora a číslo oprávnění o zápisu do seznamu auditorů
Nezávislý auditor ing. Karel Heteš
Praha 4, Pertoldova 3329

Evidenční č. 1369

Přílohy:
Účetní závěrka k 31. 12. 2023
1. Rozvaha
2. Výkaz zisku a ztráty
3. Příloha v účetní závěrce
Výroční zpráva k 31. 12. 2023

Ing. Karel Heteš, Pertoldova 3329, 143 00 Praha 4
e-mail: hetes@volny.cz, mobil: +420 603 265 394, tel./fax: +420 241 766 453

Razítko :

Slovanský ústav AV ČR, v. v. í.
Valentinská 91/1
CZ 110 00 Praha 1
IČ: 68378017

Odpořdná osoba (statutární zástupce) :
Mgr. Václav Čermák, Ph.D.
Podpis odpovřdné osoby :

Právní forma účtění jednotky :

Osoba odpovřdná za sestavení :
Dana Jančovičová
Podpis osoby odpovřdné za sestavení :

Předmět podnikání :

Okamžik sestavení : 6.2.2024

ROZVAHA VVI (od 2016)

IČO
68378017

Sestaveno k 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

Položka			Stav	
Číslo	Název	Účet. sk.	Číslo řádku	
			k 01.01.2023	k 31.12.2023
A	A.Dlouhodobý majetek celkem		001	57 584 55 819
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem		002	451 451
A.I.1	1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje		003	0 0
A.I.2	2.Software		004	443 443
A.I.3	3.Ocenitelná práva		005	0 0
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek		006	8 8
A.I.5	5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek		007	0 0
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		008	0 0
A.I.7	7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek		009	0 0
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem		010	74 277 74 254
A.II.1	1.Pozemky		011	19 799 19 799
A.II.2	2.Umělecká díla, předměty a sbírky		012	0 0
A.II.3	3.Stavby		013	40 481 40 481
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory		014	13 082 13 059
A.II.5	5.Pěstitelské celky trvalých porostů		015	0 0
A.II.6	6.Dospělá zvířata a jejich skupiny		016	0 0
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek		017	915 915
A.II.8	8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek		018	0 0
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek		019	0 0
A.II.10	10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek		020	0 0
A.III	III.Dlouhodobý finanční majetek celkem		021	0 0
A.III.1	1.Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba		022	0 0
A.III.2	2.Podíly - podstatný vliv		023	0 0
A.III.3	3.Dluhové cenné papíry držené do splatnosti		024	0 0
A.III.4	4.Zápůjčky organizačním složkám		025	0 0
A.III.5	5.Ostatní dlouhodobé zápůjčky		026	0 0
A.III.6	6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek		027	0 0
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem		028	-17 144 -18 886
A.IV.1	1.Oprávký k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje		029	0 0
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru		030	-163 -193
A.IV.3	3.Oprávký k ocenitelným právům		031	0 0
A.IV.4	4.Oprávký k DDNM		032	-8 -8
A.IV.5	5.Oprávký k ostatnímu DNM		033	0 0
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám		034	-7 480 -8 191
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věcí		035	-8 579 -9 579
A.IV.8	8.Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů		036	0 0
A.IV.9	9.Oprávký k zákl. stádu a tažným zvířatům		037	0 0
A.IV.10	10.Oprávký k DDHM		038	-915 -915
A.IV.11	11.Oprávký k ostatnímu DHM		039	0 0
B	B.Krátkodobý majetek celkem		040	16 851 17 059
B.I	I.Zásoby celkem		041	1 041 1 078
B.I.1	1.Materiál na skladě		042	0 0
B.I.2	2.Materiál na cestě		043	0 0
B.I.3	3.Nedokončená výroba		044	0 0
B.I.4	4.Polotovary vlastní výroby		045	0 0
B.I.5	5.Výrobky		046	0 0

ROZVAHA VVI (od 2016)

IČO
68378017

Sestaveno k 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

Položka			Stav	
Číslo	Název	Účet. sk.	Číslo řádku	
			k 01.01.2023	k 31.12.2023
B.I.6	6.Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny		047	0 0
B.I.7	7.Zboží na skladě a v prodejnách		048	1 041 1 078
B.I.8	8.Zboží na cestě		049	0 0
B.I.9	9.Poskytnuté zálohy na zásoby		050	0 0
B.II	II.Pohledávky celkem		051	732 1 086
B.II.1	1.Odběratelé		052	224 271
B.II.2	2.Směnky k inkasu		053	0 0
B.II.3	3.Pohledávky za eskontované cenné papíry		054	0 0
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy		055	450 737
B.II.5	5.Ostatní pohledávky		056	0 0
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci		057	0 0
B.II.7	7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP		058	0 0
B.II.8	8.Daň z příjmů		059	0 0
B.II.9	9.Ostatní přímé daně		060	0 0
B.II.10	10.Daň z přidané hodnoty		061	1 0
B.II.11	11.Ostatní daně a poplatky		062	0 0
B.II.12	12.Nároky na dotace a ost. zúčtování SR		063	0 0
B.II.13	13.Nároky na dotace a ost. zúčtování ÚSC		064	0 0
B.II.14	14.Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti		065	0 0
B.II.15	15.Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí		066	0 0
B.II.16	16.Pohledávky z vydaných dluhopisů		067	0 0
B.II.17	17.Jiné pohledávky		068	0 0
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní		069	58 79
B.II.19	19.Opravná položka k pohledávkám		070	0 0
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem		071	14 936 14 482
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně		072	60 72
B.III.2	2.Ceniny		073	15 0
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech		074	14 862 14 411
B.III.4	4.Majetkové cenné papíry k obchodování		075	0 0
B.III.5	5.Dluhové cenné papíry k obchodování		076	0 0
B.III.6	6.Ostatní cenné papíry		077	0 0
B.III.7	7.Penize na cestě		078	0 0
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem		079	141 412
B.IV.1	1.Náklady příštích období		080	141 412
B.IV.2	2.Příjmy příštích období		081	0 0
	AKTIVA CELKEM		082	74 435 72 878

ROZVAHA VVI (od 2016)

IČO
68378017

Sestaveno k 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

Položka			Stav	
Číslo	Název	Účt. sk.	k 01.01.2023	k 31.12.2023
A	A.Vlastní zdroje celkem	083	69 255	67 739
A.I	I.Jmění celkem	084	68 862	67 362
A.I.1	1.Vlastní jmění	085	57 584	55 819
A.I.2	2.Fondy	086	11 279	11 543
A.I.3	3.Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	087	0	0
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem	088	393	377
A.II.1	1.Účet výsledku hospodaření	089	0	377
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	090	393	0
A.II.3	3.Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	091	0	0
B	B.Cizí zdroje celkem	092	5 179	5 139
B.I	I.Rezervy celkem	093	0	0
B.I.1	1.Rezervy	094	0	0
B.II	II.Dlouhodobé závazky celkem	095	0	0
B.II.1	1.Dlouhodobé úvěry	096	0	0
B.II.2	2.Vydané dluhopisy	097	0	0
B.II.3	3.Závazky z pronájmu	098	0	0
B.II.4	4.Přijaté dlouhodobé zálohy	099	0	0
B.II.5	5.Dlouhodobé směnky k úhradě	100	0	0
B.II.6	6.Dohadné účty pasivní	101	0	0
B.II.7	7.Ostatní dlouhodobé závazky	102	0	0
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem	103	4 745	5 086
B.III.1	1.Dodavatelé	104	41	55
B.III.2	2.Směnky k úhradě	105	0	0
B.III.3	3.Přijaté zálohy	106	27	2
B.III.4	4.Ostatní závazky	107	0	0
B.III.5	5.Zaměstnanci	108	2 220	2 425
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům	109	0	1
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP	110	1 222	1 294
B.III.8	8.Daň z příjmů	111	0	0
B.III.9	9.Ostatní přímé daně	112	311	341
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty	113	5	3
B.III.11	11.Ostatní daně a poplatky	114	0	0
B.III.12	12.Závazky ze vztahu k SR	115	0	0
B.III.13	13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC	116	0	0
B.III.14	14.Závazky z upsaných nesplacených cen, papírů a podílů	117	0	0
B.III.15	15.závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	118	0	0
B.III.16	16.Závazky z pevných term. operací a opcí	119	0	0
B.III.17	17.Jiné závazky	120	20	22
B.III.18	18.Krátkodobé úvěry	121	0	0
B.III.19	19.Eskontní úvěry	122	0	0
B.III.20	20.Vydané krátkodobé dluhopisy	123	0	0
B.III.21	21.Vlastní dluhopisy	124	0	0
B.III.22	22.Dohadné účty pasivní	125	899	943
B.III.23	23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	126	0	0
B.IV	IV.Jiná pasíva celkem	127	435	53
B.IV.1	1.Výdaje příštích období	128	3	0
B.IV.2	2.Výnosy příštích období	129	431	53
	PASIVA CELKEM	130	74 435	72 878

Razítko :

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.
Valentinská 91/1
CZ 110 00 Praha 1
IČ: 68378017

Odpovědná osoba (statutární zástupce) :
Mgr. Václav Čermák, Ph.D.
Podpis odpovědné osoby :

Právní forma účetní jednotky :

Osoba odpovědná za sestavení :
Dana Jančovičová
Podpis osoby odpovědné za sestavení :
Předmět podnikání :

Okamžik sestavení : 6.2.2024

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2023 do 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378017

Položka			Činnost		
Číslo	Název	Účt. sk.	Hlavní	Hospodářská	Celkem
A	A. Náklady				
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002	5 316	150	5 466
A.I.1	1.Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003	1 247	18	1 265
A.I.2	2.Prodané zboží	004	127	0	127
A.I.3	3.Opravy a udržování	005	1 254	129	1 383
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006	499	0	499
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007	42	0	42
A.I.6	6. Ostatní služby	008	2 147	3	2 150
A.II	II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	009	-164	0	-164
A.II.7	7. Změny stavu zásob vlastní činnosti	010	0	0	0
A.II.8	8. Aktivace materiálu, zboží a vnitroorg. služeb	011	-164	0	-164
A.II.9	9. Aktivace dlouhodobého majetku	012	0	0	0
A.III	III. Osobní náklady	013	27 761	389	28 149
A.III.10	10. Mzdové náklady	014	20 768	286	21 054
A.III.11	11. Záonné sociální pojištění	015	6 336	97	6 433
A.III.11	12. Ostatní sociální pojištění	016	0	0	0
A.III.13	13. Záonné sociální náklady	017	657	6	662
A.III.14	14. Ostatní sociální náklady	018	0	0	0
A.IV	IV. Daně a poplatky	019	1	0	1
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020	1	0	1
A.V	V. Ostatní náklady	021	454	0	454
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále	022	0	0	0
A.V.17	17.Odpisy nedobytné pohledávky	023	0	0	0
A.V.18	18. Nákladové úroky	024	0	0	0
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025	30	0	30
A.V.20	20. Dary	026	0	0	0
A.V.21	21. Manka a škody	027	0	0	0
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028	424	0	424
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029	1 980	0	1 980
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030	1 980	0	1 980
A.VI.24	24. Prodaný dlouhodobý majetek	031	0	0	0
A.VI.25	25. Prodané cenné papíry a podíly	032	0	0	0
A.VI.26	26. Prodaný materiál	033	0	0	0
A.VI.27	27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	034	0	0	0
A.VII	VII. Poskytnuté příspěvky	035	0	0	0
A.VII.28	28. Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	036	0	0	0
A.VIII	VIII. Daň z příjmů	037	0	0	0
A.VIII.29	29. Daň z příjmů	038	0	0	0
	Náklady celkem	039	35 347	539	35 886

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2023 do 31.12.2023

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378017

Položka			Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název	Účt. sk.		Hlavní	Hospodářská	Celkem
B	B. Výnosy					
B.I	I. Provozní dotace		041	31 916	0	31 916
B.I.1	1. Provozní dotace		042	31 916	0	31 916
B.II	II. Přijaté příspěvky		043	0	0	0
B.II.2	2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami		044	0	0	0
B.II.3	3. Přijaté příspěvky (dary)		045	0	0	0
B.II.4	4. Přijaté členské příspěvky		046	0	0	0
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží		047	418	0	418
B.IV	IV. Ostatní výnosy		048	2 486	1 442	3 928
B.IV.5	5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále		049	0	0	0
B.IV.6	6. Platby za odepsané pohledávky		050	0	0	0
B.IV.7	7. Výnosové úroky		051	0	0	0
B.IV.8	8. Kurzové zisky		052	18	0	18
B.IV.9	9. Zúčtování fondů		053	698	0	698
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy		054	1 770	1 442	3 212
B.V	V. Tržby z prodeje majetku		055	0	0	0
B.V.11	11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehm. a hm. majetku		056	0	0	0
B.V.12	12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů		057	0	0	0
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálu		058	0	0	0
B.V.14	14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku		059	0	0	0
B.V.15	15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku		060	0	0	0
	Výnosy celkem		061	34 821	1 442	36 263
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním		062	0	0	0
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění		063	-527	904	377

Příloha v účetní závěrce ke dni 31. 12. 2023

Účetní jednotka: Slovanský ústav AV ČR, v. v. i. (SLÚ)
se sídlem: Valentinská 91/1, 110 00 Praha 1
právní forma: veřejná výzkumná instituce
IČO: 68378017
DIČ: CZ 68378017

Zřizovatel: Akademie věd České republiky – organizační složka státu
IČO 60165171 se sídlem v Praze 1, Národní 1009/3, PSČ 117 20

Hlavní činnost: Předmětem hlavní činnosti SLÚ je vědecký výzkum v oblasti paleoslovenistiky a byzantologie, gramatický a lexikální výzkum současných slovanských jazyků, výzkum v oblasti dějin a teorie slovanských literatur založený na zpracování systematické slavistické bibliografie a výzkum v oblasti dějin slavistiky, včetně výzkumu činnosti ruské a ukrajinské emigrace v Československé republice. Svou činností SLÚ přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace (monografie, časopisy, sborníky apod.), poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá vědecká setkání, konference a semináře, včetně mezinárodních, a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

Jiná činnost: Předmětem jiné činnosti SLÚ je poskytování služeb v oborech výzkumné činnosti pracoviště a využití jeho majetku. Rozsah jiné činnosti nesmí přesáhnout 20% pracovní kapacity SLÚ.

Statutární orgán - ředitel: Mgr. Václav Čermák, Ph.D.

Rada pracoviště: předseda: doc. PhDr. Helena Ulbrechtová, Ph.D.
místopředseda: PhDr. Ilona Janyšková, CSc. (ÚJČ AV ČR, v. v. i.)
členové interní: PhDr. František Čajka, Ph.D.
PhDr. Karolína Skwarska, Ph.D.
PhDr. Eva Šlaufová
členové externí: PhDr. Ilona Janyšková, CSc. (ÚJČ AV ČR, v. v. i.)
PhDr. Lukáš Babka (NK ČR - Slovanská knihovna)
Doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc.

tajemnice: Mgr. Jana Kocková, Ph.D.

Dozorčí rada: předseda: Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D. (místopředseda AV ČR; OÚ AV ČR v. v. i.)
místopředseda: PhDr. Štefan Pilát, Ph.D. (SLÚ AV ČR, v. v. i.)
členové: RNDr. Martin Bílej, DrSc. (MBÚ AV ČR, v. v. i.)
doc. Mgr. David Kalhous, Ph.D. (FF MU)
PhDr. Helena Karlíková, CSc. (ÚJČ AV ČR, v. v. i.)

tajemnice: Mgr. Dana Pilátová

Účetní období: 1. leden – 31. prosinec 2023

1. Použité obecné účetní zásady, účetní metody a jejich změny a odchylky

Účetní závěrka je sestavena v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání. Při vedení účetnictví jsou používány účetní metody podle §32-§42 vyhlášky.

V účtovém rozvrhu si účetní jednotka stanoví uspořádání a obsah syntetických účtů v rámci účtových skupin směrné účtové osnovy, která je závazně stanovena zřizovatelem.

Účetní záznamy jsou zpracovány informačně ekonomickým systémem iFIS společnosti BBM, s.r.o. Písek, zpracování mzdového účetnictví zajišťuje mzdový systém Elanor Global Java Edition – EGJE společnosti Elanor spol. s r.o.

Centrální zálohování dat je zajištěno zřizovatelem na základě servisní smlouvy uzavřené se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i. Účetní doklady v tištěné podobě jsou uloženy v archivu dokumentů THS v souladu se zákonem o účetnictví v objektu sídla účetní jednotky.

1.1. Oceňování majetku a závazků, odpisy

1.1.1. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je při nákupu oceňován pořizovací cenou, která obsahuje cenu pořízení a náklady s pořízením související. Odpisy jsou stanoveny odpisovým plánem a jsou rovnoměrné.

Majetek vložený zřizovatelem je odepisován jako pořízený z vlastních zdrojů s tvorbou Fondu reprodukce majetku.

Ostatní hmotný a nehmotný majetek je pořízený z dotace (veřejných prostředků), a proto ho SLÚ odepisuje bez tvorby Fondu reprodukce majetku jako výsledkově indiferentní operaci (náklady = výnosy).

Dlouhodobý nehmotný majetek vytvořený vlastní činností nebo bezplatně získaný SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

1.1.2. Dlouhodobý finanční majetek

Podíly a cenné papíry ústav k datu účetní závěrky SLÚ nevykazuje.

1.1.3. Zásoby

SLÚ k datu účetní závěrky vykazuje sklad časopisů a publikací. Časopisy a publikace vydané do roku 2014 byly do skladové evidence zařazeny v reprodukční ceně. Od roku 2015 je cena určována na základě vlastních nákladů.

1.1.4. Pohledávky

Pohledávky se oceňují při svém vzniku jmenovitou hodnotou. Pohledávky se rozdělují na krátkodobé (doba splatnosti do 12 měsíců včetně) a dlouhodobé (splatnost nad 12 měsíců), s tím, že krátkodobé jsou splatné do jednoho roku od rozvahového dne.

1.1.5. Krátkodobý finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek je oceňován jmenovitými hodnotami. K datu účetní závěrky je tvořen zůstatky v pokladně, na běžných účtech a na účtu sociálního fondu. Bankovní účty jsou vedeny v Kč.

1.1.6. Závazky

Dlouhodobé i krátkodobé závazky se vykazují ve jmenovitých hodnotách.

1.2. Přepočet údajů v cizích měnách na českou měnu

Přepočet majetku, pohledávek a závazků v cizí měně na Kč během účetního období je prováděn kurzem ČNB ke dni vystavení pohledávky, resp. úhrady závazku. Ke konci účetního období jsou případné pohledávky a závazky přepočteny kurzem k poslednímu dni účetního období (31. 12. běžného roku) vyhlášeným ČNB.

1.3. Rozsah, ve kterém byl výpočet zisku nebo ztráty ovlivněn způsoby oceňování finančního majetku

V roce 2023 nebyl výsledek hospodaření ovlivněn způsoby oceňování finančního majetku.

1.4. Podstatné změny použitých účetních metod

Podstatné změny způsobů oceňování, odepisování ani postupů účtování oproti minulému účetnímu období nenastaly. Použité účetní metody odpovídají požadavkům Zákona o účetnictví.

2. Významné položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, pokud tyto informace nevyplývají přímo z rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty

2.1. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Nemovitý majetek tvoří budovy, stavby a pozemky. Movitý majetek zahrnuje zejména výpočetní techniku a běžné kancelářské vybavení. Nehmotný majetek zahrnuje především software.

Jednotlivé položky dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v tis. Kč

Položky majetku	Pořizovací cena		Oprávk		Zůstatková cena		Přírůstky	Úbytky
	Běžné období	Minulé období	Běžné období	Minulé období	Běžné období	Minulé období	Běžné období	Běžné období
Software (nad 60 tis. Kč)	443	443	-193	-163	250	280	0	0
Drobný DNM (7 – 60 tis. Kč)	8	8	-8	-8	0	0	0	0
Pozemky	19 799	19 799	0	0	19 799	19 799	0	0
Budovy a stavby	40 482	40 482	-8 191	-7 480	32 291	33 002	0	0
Hmotné movité věci a jejich soubory	13 059	13 081	-9 579	-8 580	3 480	4 501	215	-238
Drobný DHM do 2006 (3 – 80 tis. Kč)	915	915	-915	-915	0	0	0	0
Celkem majetek	74 706	74 728	-18 886	-17 146	55 820	57 582	215	-238
*) Drobný DHM od 2007 (3 – 80 tis. Kč)	4 195	3 801	-4 195	-3 801	0	0	394	0

*) Od roku 2007 je evidence drobného dlouhodobého hmotného majetku vedena na podrozvahových účtech.

2.2. Dlouhodobý finanční majetek

SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

2.3. Dlouhodobé cenné papíry a podíly

SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

2.4. Zásoby

SLÚ k datu účetní závěrky vykazuje sklad časopisů a publikací.

Položky zásob	Počáteční stav	Aktivace 2022	Úbytky / přírůstky	Aktivace 2023	Konečný stav
Publikace vydané do roku 2014	28 710,00	0,00	0,00	0,00	28 710,00
Časopisy vydané do roku 2014	16 561,00	0,00	0,00	0,00	16 561,00
Publikace vydané od roku 2015	225 967,00	391 720,00	-126 768,00	116 180,00	607 099,00
Časopisy vydané od roku 2015	330 901,00	47 174,00	-243,00	47 830,00	425 662,00
Celkem	602 139,00	438 894,00	-127 011,00	164 010,00	1 078 032,00
Publikace a časopisy určené pro prezentaci vědeckých výsledků „Vydavatelský fond“ *)	1 917 637,00	0,00	172 346,00	0,00	2 089 983,00

*) Vydávání publikací a časopisů má primární cíl - šíření výsledků výzkumu mezi odbornou veřejností v tuzemsku i zahraničí nekomerčním způsobem (výměna publikací s vědeckými institucemi, recenzní výtisky apod.). Tyto výtisky jsou evidovány na podrozvahových účtech.

2.5. Pohledávky

Dlouhodobé pohledávky celkem 0,00 Kč

Krátkodobé pohledávky celkem	1 007 644,71 Kč
z toho: odběratelé	271 129,14 Kč
poskytnuté provozní zálohy	736 515,57 Kč

Na dohadných účtech aktivních SLÚ k datu účetní závěrky vykazuje 78 860,00 Kč. Tato částka představuje očekávané výnosy z příspěvků za časopisecké články poskytnuté prostřednictvím elektronických databází v zahraničí a úhradu za smluvní distribuci časopisů od zahraničních partnerů.

2.6. Jiná aktiva

SLÚ vykazuje k datu účetní závěrky náklady příštího účetního období 412 164,53 Kč. Jedná se o pojištění objektu, předplatné časopisů a úhradu uživatelských licencí.

2.7. Vlastní zdroje

a) Stav jmění

Jmění celkem	67 362 230,66 Kč
z toho: vlastní jmění	55 818 965,85 Kč
fondy - sociální fond	118 710,93 Kč
- rezervní fond	4 423 486,41 Kč
- fond účelově urč. prostředků	4 606 000,00 Kč
- fond reprodukce majetku	2 395 067,47 Kč

b) Výsledek hospodaření za účetní období 2023

Výsledek hospodaření za rok 2023 ve výši 376 799,60 Kč bude navržen k převodu ve prospěch sociálního fondu a rezervního fondu (5%)

2.8. Závazky

Dlouhodobé závazky celkem 0,00 Kč

Krátkodobé závazky celkem	5 085 841,78 Kč
z toho: dodavatelé	55 230,85 Kč
přijaté zálohy	1 540,00 Kč
vůči zaměstnancům	2 425 977,36 Kč
závazky k institucím SZ a VZP	1 293 783,00 Kč
ostatní přímé daně	340 531,00 Kč
daň z přidané hodnoty	3 343,00 Kč
jiné závazky	22 442,00 Kč
dohadné účty pasivní	942 994,57 Kč *)

*) služby vycházející ze smluv a objednávek – tisk publikací a časopisů s rokem vydání 2023 a další služby podpořené dotací v roce 2023, vypočtená spotřeba elektrické energie, plynu, vodné a stočné, materiálové vyrovnání plynoucí ze servisních smluv, odvod za nesplnění povinného podílu osob se zdravotním postižením a vratka mimorozpočtové dotace MK.

Žádná částka dluhů, které vznikly v daném účetním období, nemá splatnost přesahující pět let.

2.9. Krátkodobé a dlouhodobé bankovní úvěry

SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

2.10. Jiná pasiva

SLÚ vykazuje k datu účetní závěrky jiná pasiva v celkové výši 53 200,00 Kč, výnosy příštích období ve výši 53 200,00 Kč, pronájmy nebytových prostor za leden 2023.

2.11. Přehled splatných dluhů pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, veřejného zdravotního pojištění a evidované daňové nedoplatky

SLÚ nemá dluhy. Závazky plynoucí z mezd za prosinec 2023 byly uhrazeny dne 8. 1. 2024.

2.12. Finanční nebo jiné závazky a plnění neuvedené v rozvaze

SLÚ k datu účetní závěrky nevykazuje.

2.13. Náklady

Rozhodující část nákladů tvoří osobní náklady, tisk vědeckých časopisů a publikací, ostatní služby a cestovné nezbytné k zajištění výzkumných projektů. Náklady na provoz a údržbu bytů a budovy jsou částečně hrazeny z příjmů z pronájmu bytových a nebytových prostor.

2.13.1. Osobní náklady v tis. Kč

Osobní náklady	Zaměstnanci	Statutární orgán	Kontrolní orgán	Jiné orgány	Celkem
Mzdové náklady	19 571	1 257	200	0	21 028
Náhrady DNP	26	0	0	0	26
Zákonné sociální pojištění	5 940	425	68	0	6 433
Zákonné sociální náklady	630	32	0	0	662
Celkem	26 167	1 714	268	0	28 149

2.14. Výnosy

Největší část výnosů představuje dotace od zřizovatele. Institucionální dotace je přidělena na schválený výzkumný program – podpora VO a na činnost ústavu na základě výzev vyhlášených AV ČR. Mimorozpočtovou dotaci obdržel SLÚ na grant GAČR č.21-13600S panelu č.P406 a GAČR č.23-06509S paanelu č.P406. V rámci své hlavní činnosti vydává SLÚ periodické a neperiodické publikace. Tržby za prodej publikací jsou zahrnuty do výnosů. Ostatní výnosy tvoří zúčtování fondů, odpisů majetku pořízeného z veřejných prostředků. Příjmy z pronájmů jsou předmětem jiné činnosti SLÚ. Podmínky jiné činnosti určují příslušná podnikatelská oprávnění a zákon o veřejných výzkum-ných institucích. Rozsah jiné činnosti nesmí přesáhnout 20% pracovní kapacity SLÚ.

2.15. Přehled přijatých dotací podle zdrojů v tis. Kč

Neinvestiční dotace	
institucionální	29 570
z toho: podpora výzkumné organizace	24 584
dotace na činnost	4 986
GAČR	2 335
MŠMT mobility	11
Neinvestiční dotace celkem	31 916
Investiční dotace	
institucionální	215
z toho: podpora výzkumné záměry	215
podpora na činnost	0
Investiční dotace celkem	215

2.16. Způsob zjištění základu daně z příjmu

Ústav nemá za rok 2023 daňovou povinnost. Při zjištění daňového základu je postupováno v sou-ladu s § 20 odst. 7 zákona č.586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu v platném znění (daňová úleva). Pro výpočet základu daně z příjmu byly zohledněny tyto položky:

náklady	
celkové náklady	35 886 191,98 Kč
snížený o daňově neuznatelné náklady:	
náklady na reprezentaci	-41 704,00 Kč
ostatní nedaňové služby	- 678,65 Kč
rozdíl účetních a daňových odpisů	-327 182,20 Kč
majetku pořízeného z vl. zdrojů	
výnosy	
dotace (institucionální a mimorozpočtové)	31 916 354,00 Kč
tržby za vlastní výkony a za zboží	418 504,01 Kč
ostatní výnosy	3 928 133,57 Kč
z toho zúčtování části odpisů majetku pořízeného z dotace	1 652 893,80Kč
výnosy z pronájmu prostor	1 460 448,01 Kč

Daňová úspora za rok 2023, 141 740,00 Kč bude použita v roce 2024 na studijní cesty, prezentaci vědeckých výsledků, softwarové práce a OON pro externí vědecké pracovníky.

3. Stav zaměstnanců v uvedeném účetním období podle kategorií

kategorie	průměr. přep. stav
Výzkumný pracovník	26,67
Ost.VŠ pracovník výzk. útvarů	2,50
Odborný pracovník - VŠ	2,35
Odborný pracovník - SŠ	0,50
THP pracovník	3,10
celkem	35,12

4. Spojené osoby

SLÚ nevykazuje k datu účetní závěrky žádné zálohy, závdavky ani úvěry poskytnuté členům ři-dících, kontrolních nebo jiných orgánů určených zákonem o veřejných výzkumných institucích. Všichni členové Dozorčí rady a Rady SLÚ čestným prohlášením stvrdili, že nemají oni ani jejich rodinní příslušníci podíl v osobách, s nimiž SLÚ uzavřel za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy.

5. Odměny členů řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů

Odměny jsou stanoveny zřizovatelem pro členy Dozorčí rady a Rady SLÚ. V roce 2023 byly řádně vyplaceny odměny za rok 2023 ve výši 200 tis. Kč.

6. Přehled o přijatých a poskytnutých darech

SLÚ ve vykazovaném účetním období neposkytl žádný dar.

7. Přehled informací o veřejných sbírkách podle zvláštního předpisu (zákon č.117/2001 Sb. o veřejných sbírkách)

V roce 2023 nebyly organizovány ústavem žádné veřejné sbírky.

8. Jiné účetní jednotky, ve kterých má účetní jednotka podíl

SLÚ nemá podíl v žádné účetní jednotce v jakékoli formě. SLÚ je jako instituce členem České společnosti pro balkanistická, byzantologická a slavistická studia, z.s.

9. Způsob vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období

Výsledek hospodaření za rok 2022 ve výši 393 014,05 Kč byl na základě schválení ředitele a projednání v Radě ústavu převeden do rezervního fondu.

10. Významné události mezi rozvahovým dnem a datem sestavení uzávěrky

Po rozvahovém dni nedošlo k žádné podstatné události.

11. Další údaje (podle zvláštních právních předpisů a rozhodnutí účetní jed-notky), které nejsou v příloze uvedeny, ale mají významnou vypovídací schopnost o ekonomické činnosti účetní jednotky

Všechny podstatné údaje za rok 2023, které vypovídají o ekonomické činnosti, jsou zachyceny v předchozích bodech.

12. Odměna statutárnímu auditorovi

Celková odměna auditorovi za povinný audit účetní závěrky byla 52 770,00 Kč bez DPH.

V Praze dne 6. 2. 2024

Sestavila: Dana Jančovičová

Mgr. Václav Čermák, Ph.D.
ředitel SLÚ AV ČR, v. v. i.

Výroční zpráva 2023

SLOVANSKÝ
ÚSTAV Akademie věd
České republiky